

REKORD kézitáska

Legújabb minta. Erős zerge-, angol szatén- vagy kecske-bőrből minden színben 18 cm magas, 21 cm széles, selyem bélésű, belül tolettelt II koronáért kapható a készítőnél CSÁNGÓ bődíszműves, Bpest, Múzeum-körút 3. Pénz-, szivar- és bankó-tárcák nagy választékban. Vidékre a pénz előleges beklépe mellett portómentes.

WESZELY ISTVÁN Budapest, IV., Váci-utca 9.

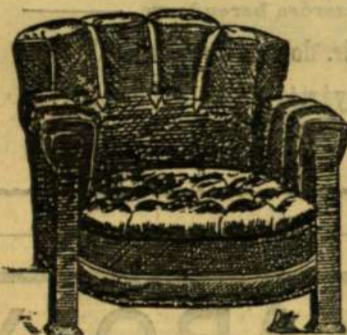
Les, Alexander, Mars, Hercules stb. koresolyák.

Rohonczy, Columbus koresolya főraktára.

Jég-Hockey, Rodel, Flexible-Flyer, Bobsleigh, Toboggan, Skeleton. - Hő- és jégport-sapkák, kesztyűk, Sweaterok, hócipők stb. legújomabb minőségben. :: :: Arjegyzék bérmentve küldetik.

BŐRSZÉKIPAR Kendi Antal Bpest, IV. Károly-u. 2.

Angol bőrbutor készítése, festése és renoválása saj t műhelyben.

Ebédőszékek, iroda-fotelek valódi bőrrel.

Ülőbutor állványok kárpitozása.

Székátalkítások.

SZÓLÓOLTVÁNY,

szőlővesszőről és borról nagy ingyen és bérmentve küldöm meg képes árjegyzékemet a ki ezimét tudatja. Ezen könyvet meg az is kérje, a ki rendelni nem akar, mert abból megtanulhatja a szőlőtelepítést s e mellett sok szőlőkép van benne. Szőlőoltványoktól és más egyéb európai és amerikai sima és gyökerez vasszökökből, a világhírű Delaware-ből állandóan több millió készlet előadó, olcsó ár mellett. Több ezer elismerőlevél, köztük több hercegi és grófi uradalomtól. Cím: SZÜCS SÁNDOR FIA szőlőtelepe Bihardíszeg.

Mig eddig a régi bőrbetegségek, a legkülönbözőbb súlyos ideggyógyászati (neurasthenia, vitustancz), a sápkór, a női arczot elégtelenítő pattanások s a női nemű szarvak teljességgel kombinált hurutos megbetegedéseinek kezelésénél csekély értékű idegen vizsokra voltunk utalva, addig újabban

a PARÁDI ARSEN vízben vastartalommal olyan kincsünk van, mely minden eddigi arsenavas viznél (Roncegno Levico) hatásosabb, könnyebben emészthető s manapság már, minthogy legelőkelőbb orvosi tekintélyeink felkarolták s a fogyasztók egész serege diétáit, házában csaknem kizárólagos keresletnek örvend. Egy postaláda (7 palack) parádi arsen vastartalmú gyógyvizet Magyarország összes postaközpontjára 3 korona 50 fillérrel bérmentesen szállít a Főraktár: ÉDESKUTY L. ca. és kir. udv. szántó, BUDAPESTEN. Kapható minden gyógyszertárban és megbízható fűszerkereskedésben.

BLUZOK PRINCESSE RUHÁK

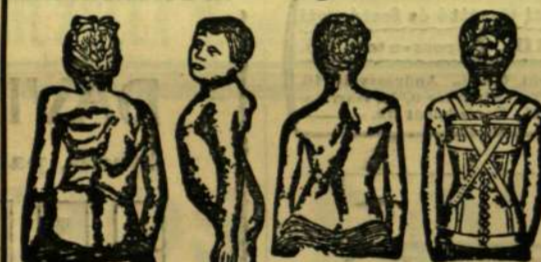
costum és pongyolák FALUDI LÁSZLO Bpest, VI. Andrássy-út 48. Dívatlap ingyen!!

PÖLDÉS MARGIT CREME LEGJOBB ARCZSZÉPÍTŐ SZER

Anyák, óvjátok gyermekelket a háternezelőgöbületől!!

Nincs többé elgörbült test!

Ha az én utól nem ért, a legismertebb orvosok által ajánlott Orthopéd-támasztó fűzőmet használja. Mésesen könyvnyí és higiénikus! Vattázás nélkül elfűdi az egész elgörbülést. Férden nővére hajlandó iskolás gyermekeknek nélkülözhetetlen mentő- és óvóeszköz! 30 éve fennálló testgyógyászati műintézetemben a legkülönbözőbb technikai kivitelben és mérsékelt árk mellett készülnek, továbbá: egyenestartók, járókészülékek, mellbék és műkezek, cs. és kir. szab. KELETI-féle sérvkötők, haskötők.

Uj! Gummi-göresérharisnyák varrat nélkül, valamint a betegpótláshoz szükséges eszközök. - Képes árjegyzék ingyen és bérmentve KELETI J. orvos-sebész műszerek és gummifűzők-gyára :::: Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17. szám.

ORIZOL ABCZ-MASSAGE FŐLŐSLEGES! ORIZOL :: vagy Rizsvaj törv. védve. :: Az éretlen rizs TEJNEMŰ nedvéből készített csodás és :: gyors hatású arcz-szépítő. :: Teljesen kisimítja a ráncokat! Egy adag ára 3 K 50 f. Egy drb szappan ára 1 K 50 f. Főraktár Magyarország részére: Bpest: Török győgytár Király-u. Kolozsvárt: Dr. Biró győgytára.

Ha lúdtalpa van! fájl a lába!

KÉRJE a szakorvosok által ajánlt szabad. Lauffer-lúdtalpfűző prospektusát. - Egyedül készítő SZÉKELY ÉS TÁRSA ortopéd cipő-készítő Budapest, Múzeum-körút 9. Képes árjegyzék mindennemű cípkéről ingyen.

Fogorvosi- és fogtechnikai műterem Budapest, IV., Károly-körút 26., I. emelet

FOGAK és teljes fog-sorok szájpaddal nélkül.

Aranyfogkoronák, aranyhidak és mindennemű kanon fogazatok, melyeket a szájból kivenni nem kell. A gyökerek eltávolítása főlősleges. Tartós porcelán- és arany-tömések. Foghuzás teljes érzéstelenséssel, 10 évi jóállással. Vidékiek 1 nap alatt kielégítenek, megvárhatják. - Mérsékelt árk.

Dr. EDELMANN JÓZSEF és MÁRFAI néhai dr. Neufeld D. fogorvos volt techn. assistense. (Léft.)

Ha őszül a haja, ne használjon mást, mint a „STELLA“-HAJVIZET,

mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételű szar, mely a haj eredeti színét adja vissza. Üvegeje 2 K. ZOLTÁN BELA győgyosztárban, Budapest, V/49, Szabadagátér, Sétatér-utca sarkán.

Dunai és tengeri halakat,

valamint Humar, Langusztá, Scampi stb. szállít Weinberger = Vilmos = Budapest, V., Deák Ferenc-tér, Halcsarnok. Telefon 91-85.

BUTOR izléses és szolid kivitelben, teljes lakberendezések készpénzvagy részletre kapható SÁRKÁNY I. butoriparomás, Budapest, VII., Erzsébet-körút 26. sz. műhely és raktár.

Állatkevelőknek ajánljuk Diana-telepünk

megtekintését, hol minden fajta fajok, fajmacskák és fajtájának, különböző exotikus állatok, madarak, díszszárnyasok, fajtaborfiak, fajtalambok stb. kaphatók. Kivánatra kimerítő árjegyzékünket díjmentesen küldjük. DIANA TELEP vezetősege Posta: Tar, vasút: Pásztó (Hevesmegye). Kimerítő árjegyzéket hi: vánatra díjtalanul. ::

A „Titania“ gyorsgőzmozgógép felülmúl minden mosógépet, bármely konkurrenciához tartozzék (olyanok is, melyek nagy ármával és piaci reklámmal hirdetik); mos hófehérre harmad anny időben, mint azelőtt; kiméli a fehérneműt eddig el nem ért módon; megtakarít 75% pénzt és időt és OLCSO a jó. Sok ezer áll üzemből és ugyan: ennyi az elismerőlevél. :: Próbára is. Titania - mángorló. 17-lés nagyságban 2-3 leányfűhengerrrel, minden ár-fokozásban 35 K-40 feljebb. Öt évi jóállás. Titania-forrófogócsészé-elsősorú paragummi hengereit. Prospektusok, plakátok és referenciák ingyen. Magyarországi vendégszolgák: Takács Oszkár Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 49. sz. TITANIA-MŰVEK Wels, Felső-Ausztria 20. st. Gyártanak különlegességgel gyanánt: mosógépeket, tartásmány-fűlesztéket, vetőgépeket, szénagerőlyűket, szegess-fecskendőköt, különbözők, stb. Részletfizetések szívesen engedtetnek

VASÁRNAPI UJSÁG SZERKESZTŐ HOITSY PÁL FŐMUNKATÁRS MIKSZÁTH KÁLMÁN BUDAPEST, DECEMBER 12. 50. SZ. 1909. (56. ÉVFOLYAM.)

Szerkesztési iroda: IV. Reáltanoda-utca 5. Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4. Egyes szám ára 40 fillér. Előfizetési feltételek: Egész évre - - - 18 korona. Félévre - - - - 8 korona. Negyedévre - - - 4 korona. A „Világkrónika“-val negyedévenként 80 fillérrel 15bb. Külföldi előfizetésekhöz a postailag meghatározott viteldij is csatolandó.

A BETLÉRI VADÁSZAT.

ODAFÖNT, a betléri kastély tájékán, a gömőri hegyek fenyes és bükkös lejtőin hangos, nagy élet folyt a minapában. Izgalmas, véres, fegyverdörgéses és muzsikás férfias mulatság. Medvék halála és azelőz kedvű nagyurak vidulása.

Nem az első ilyen mulatság azon gyönyörű, festői tájon. A betléri kastély ura, gróf Andrássy Géza nagy vadász és igazi nagyúr. Művésze minden férfias sportnak és művésze egy ősi magyar virtusnak: a vendéglátásnak. A betléri kastélynak már sokszor voltak fejedelmi vendégei és valamennyi úgy érezte magát ott, hogy megint visszakivánczolt. Henrik porosz herceg, a német császár testvéröccse, a ki szintén a viszonzatlásra! köszönt el a vadászaton végén a házigazdájától, azokban a szobákban lakott, a melyekben néhány év előtt a néhai Ottó főherceg töltött kellemes, szép napokat. A József főherceg lakosztálya pedig annak idején Szerbia vidám lelkű királyának, Milánnak volt fényes vendégszállása.

A BETLÉRI VADÁSZATRÓL. — HENRIK POROSZ KIRÁLYI HERCEG, Balogh Rudolf fővitéle.

A BETLÉRI VADÁSZATRÓL. — Henrik porosz és József magyar királyi herceg a szászvári erdőben. Balogh Rudolf félvétele.

A nagyszerű vadászat izgalma, mulatsága, eredménye, gyönyörűsége azoké a nagyuraké volt, a kik végig csinálták és végig élvezték. Szép és gazdag multság volt, dicsősége a házigazdának, a ki rendezte, kedves emléke vendégeinek, a kik benne részesek voltak.

József főherceg, a ki szintén részt vett a vadászatban, otthon van magyar földön mindenütt. A mi erényeink, szórakozásaink, dalaink az övéi is. A másik fejedelmi résztvevőt, Henrik herceget, a betléri medvehajítás egy esztendőn belül ma másodízben hozta kedves vendégünknek Magyarországra. Juniusban, hévnyáron mint az automobil-verseny intézőjét üdvözölhettük országunkban, most ime eljött télen is, mikor egy pompás férfias multság és egy magyar főúr vendégszeretete adta itt tartózkodásának melegét.

Jól érezte magát akkor is, jól érezte magát most is. Akkor is ezzel a szóval köszönt el, hogy: Viszontlátásra! — most is ezzel búcsuzott.

Tiszta szívvel örvendünk a szerencsének és örvendünk annak, hogy a fenséges vendégnek szerencséje volt magyar földön. A vadászatban ő terítette le az első maczkót és ezzel avatta magát medve-vadászszá, mert most lőtt medvét először életében. Bizonyára nem ez a legnagyobb dicsősége és sikere életének: de dicsőség és siker, a mi nagyon megörvendeztette és a betléri napokat megaranyozva tartja meg emlékezetében.

A porosz herceg szeretettel fog visszagon-dolni Magyarországra, a gyönyörű földre és

a magyar lélek kedves erényeire, a mely az öt vendégül tisztelt és vele mulatott magyar urakból rája sugárzott. Már pedig tudjuk, hogy odakünt, túl ez ország határain nem minden lélekben terem ilyen érzés virága számunkra. Vannak ellenségeink, a kiknek ártó erejét nem szabad lebecsülnünk: annál jobban kell örülnünk, ha barátaink támadnak, a kiknek hatalmát és befolyását ellenségeinknek se lehet lebecsülniök. És illendő megbecsülnünk azokat is, a kik nekünk, a maguk erényeivel ilyen barátokat szereznek!

SZEGÉNY EMBER ZSOLTÁRA.

Be jó volna leborúlni,
Szívre húllni
A kegyetlen sors előtt;
Rimánkodni tőle szóval,
Megdóval,
Csillagosabb, szebb jövőt.

Be jó volna tűrni, várni,
Kérni, járni
Földi urak ajtaján;
Bekopogni minden szívbe,
Nem vesztve
Semmit, csak azt, hogy: talán...

Be jó volna, édes Isten,
Játszi hitben
Lelohadni régimód;
A mi eltört: összerakni,
És aratni
Még reményt, egy milliót.

Oh de engem Kálvin-zordon
Szikla sorsom
Meghajolni nem tanft!
Égre szegett szívvel-fővel,
Ósi göggel
Várom, a mit rám hajít.

Én szivemre páncélt raktam,
Szakadatlan
Vergődés az én napom.
Gyötrelmeim koporsója:
Büszke nóta.
Altatóm: a fájdalom.

Oláh Gábor.

VITÉZI TOR KATALAUNUM ELŐTT.

Etele udvarán áll ma a tor.
Düsterűs asztalon cserged a bor
S öblösen döngenek vén fakupák.
— Kushadó Beremend, hej, vakapád,
Áldomást! Bús ez a vidáalom...
Haj, dűj-dálom tirajjalom!

— Hamikor tavaszon újul a hold,
Indulat-béklyókat törve leold
S vérünkben kivirul harci erő,
Töltizmú két karunk holtra verő:
Áldomást zeng neki hősi dalom,
Haj, dűj-dálom, tirajjalom!

Bósz Hadúr ostora, hadba ha szállsz,
Bajtársul kit veszel, arra vigyázz:
Ellened lebirod valahogyan...
S jaj nekünk hol a nász vérbe fogan,
Áldomást! az a víg lakodalom,
Haj, dűj-dálom, tirajjalom!

Hizeleg bár, ne higgy, humezut a gót:
Egyenes, nyílt, igaz még sohse vót.
Nyugattól Keletet szélbe hasídd,
Hajrá, hol Frankhonban föl van a sík,
Áldomást vár a nagy népi halom,
Haj, dűj-dálom, tirajjalom!

Csattogjon buzogány, csengjen a bárd,
Békeszós követük de be ne várd:
Békével lassanként fojtana meg
Bajtársunk, az ármány góti sereg.
Kocczanjon fakupánk, vesszen a rom,
Haj, dűj-dálom, tirajjalom!

Mínhogy ily gyáva vég érjen, ahun
Négy folyam ura volt egykor a hunn,
Inkábbat senkit is vissza se hozz! —
... Szomorún dummog az ócska koboz,
Mínta tort úlna már ravatalon,
Haj, dűj-dálom, tirajjalom.

Haraszthy Lajos.

A FEKETE VÁROS.

REGÉNY. (Folytatás.)

Írta MIKSZÁTH KÁLMÁN.

XIV. FEJEZET.

(Némely megjegyzések az anyai szem erejéről és a szerelmi érzések felpisálásáról.)

A mai fiatal ember, ha szerelmi bánat éri és a zöldszemű szörnyeteg megmarja, vagy a halált keresi, vagy párbajsegédek után futkos, vagy pedig bezárkózik egy külön szobába egy szép leánnyal, a kit műzsának neveznek és ontja a világfájdalomtól csöpögő verseket.

Fabrizius, mikor a Rozália találkájáról hallott, nem cselekedte meg ezek egyikét sem, noha ő is le volt sújtva. Ha a nap leesik az égről s elgurul egy pocolyába, kevésbé esodálkozik vala. De hisz ez több is volt, mintha csak a nap hagyná el az eget.

Ő maga esett ki a saját énjéből. Egy idegen bolygón találta magát boldogtalannak. Tom-pultság, üresség, sivár ezáltalanság érzései kezd

AZ ELSŐ MEDVE, MELYET A HERCEG LŐTT.

LÖVÉSRE KÉSZEN.

HENRIK POROSZ HERCEG A BETLÉRI VADÁSZATON. — Balogh Rudolf félvétele.

ték gyömöszölni, roskadozott a lába, zúgott a feje. A vén lábsházak hátrafelé látszottak húzódni előre, mogorván, ünnepélyesen. A furmányos szekerek kerekéi döcögve tagolták az utcaköveket horzsolva: Ro-zá-lia, Rozália. Az ablakoknál a kosaras rostélyok alól itt-ott kibukkant egy-egy leányfej, rámosolygott kedvesen, ismerősen, a mi olyanforma fájást váltott ki belőle, mintha a haláltéka ereit rángatná láthatatlan kéz, ugyanaz tartotta összeszorítva a szívét is.

Ment egyenest haza, mint az alvajáró, öntudatlanul, megszokásból. Az egyik utcaszögletnél Blom Miklóssal találkozott, lovon ült, báliasan kicsipve, messziről kiáltotta:

— Hogy vagy Riczi? Szervusz Riczi! (A Fabriczius bevezető neve.) Kirándulok egy kicsinyt a vashámozhoz. Gyere te is. Majálist tartunk a vidéki szépekkel. Nem igen győzöm már; de mit csináljon az ember. Szervusz Riczi.
— Utálatos kutya! — sziszegte utána Fabriczius.

De már haza is ért és olyat rúgott a zöldre festett kapuján, hogy szinte meghasadt.

Az öreg Fabriczius várta már az ebédvel. Kedvenc ételjei jöttek az asztalra, kásás csirke és levelen sült, mivelhogy kenyérsütés napja volt és a kemence már a nélkül is be volt fűtve, a gyermek szenátor azonban hozzá se nyúlt az ételekhez, a mellett sápadt volt és ingerlékeny.

— Nem vagy te beteg? — aggdótt az öreg asszonyság.

— Csak a fejem fáj egy csöppet.

— Ne kössek egy kis tormalevelet a homlokodra? Hátha kihúzná?

— Nem húzza azt ki, nem a torma, de hat ökör sem.

Ebéd után föl se ment, mint rendszeren, a városházára, otthon ült szobájában az ablaknál s nézte a jövő-menő felhőket. Igazodtak, keverőztek, foszladoztak, meg megint tömörül-

tek a színes párák. Nagy sürgés, készülődés volt fent, míg végre estefelé kitört a vihar, megmozdult az ég és telefirkálta villámvonalakkal a nagy Igazító Kéz a mennybolto. Épen ez kellett Fabricziusnak. Vihar a lelkében, vihar a természetben. Csak zúgjon a szél, csak ropogjon az ég; bár mindent összemorzsolna.

Köpönyegét se vett, úgy ment ki a viharba, s kijutván a város kapuján, a csodálkozó örök tisztelgése mellett, nekiindult a harasztos erdőnek. A haragos természetet megfogta pájtásnak. S hogy im így ketten együtt kidühöngték, kitombolták magukat, valamivel könnyebb lett lelkének a nehéz suly.

Mikor hosszú bolyongás után későn este hazaért, Fabriczius már ágyban feküdt. Nem várta haza, mert gyakran szokott elmaradni, vagy Krösztérknél a lányok közt, vagy a városi pinceszében a szenátorokkal.

A szolgáló vacsorával kínálta, de a fiatal úr leintette, hogy nem kér semmit. Sokáig fel s alá sétált a szobájában, hallgatta a zuhogó esőt, mely még csak most eredt meg, aztán az anyja szobájába nyitott.

— Alszik már, édes anyám?

— Nem. Akarsz valamit, fiacskám?

— Csak jó éjszakát akartam neked kívánni, mint közönségesen.

Ezzel az ágyhoz lépett, leült a szélére, megfogta az öreg asszony kezét, megcsókolta és azután a kezében tartotta szótlanul. Az öreg asszony szinte önkénytelenül odább eszúzott a fal felé, úgy, hogy most már a szenátor feje is elfért a vánkoston. Lehajtotta a fejét is, odanyomta az anyja szívéhez szorosán, úgy, mint gyerekkorában és az egyik lábát is föltette.

— Jaj, ne nyomj hát úgy.

— De látja mamáskám, máris nem fáj úgy a fejem, hogy odanyomtam magához.

— Eredj, te bolond hízlegő, hát azt hiszed, a mit hat ökör ki nem húz, azt az anyai test melege kihúzza a fejedből?

— Nemesak hiszem, de tudom.

S ezzel össze-vissza csókolta a matróna kedves, okos fejét.

Az viszont tettett bosszúsággal igazgatta helyre félrecsúszott bodros hálófölkötjét s vidáman kacagott fel.

— No, te igazán szép szenátor vagy, a ki az anyjával alszik. Ha látná a város, nem tudom, mit szólna hozzá. (Majd azután mélyet sóhajtott és így folytatá.) Bizony szép idők voltak, mikor mindig velem aludtál kisgyermek korodban, a mikor még meséltem neked s te is mindent elcsacsogtál nekem. Aztán, hallgasd csak, milyen kópé voltál. Hogy a szegény bátyácskához, a ki a másik ágyban bált egyedül, át ne mehessen, ha te elalszol, titokban odakötötted a lábamat egy madzaggal az ingecskéd gombjához, de én keresztül láttam a ravaszágodon s mikor elaludtál, eloldoztam a spárgát és úgy mentem át a testvéredhez.

— Szóval megcsalt mamácska.

— Mint a hogy megcsalsz te most, — kiáltott fel ijedten az anya. — Szent Isten, mi bajod Antal? Hiszen te sirsz.

Megsimította fia arcát és nedves lett a keze.

— Azért jöttem ide, mert ki akarom önteni a szivemet. Nem tudok hova fordulni, csak kényelmedhez. Segítsen rajtam, anyám, ha tud. Az én eszem cserben hagy engem. Erőt vettek rajtam a gyengeségek. Ha erős vagyok, magamban van bizalmam. Ha gyenge vagyok, a maga bölcsességéhez fordulok, mint gyenge gyermek koromban. Olyan babonás hiedelemben élek, mintha az én gyengeségeim az anyai szeretet erejével összekeverve, megszűnének. Hallgasson hát meg anyám.

— Jó, jó, csak beszélj. Tedd ide a fejedet. (Megsimogatta a selymes haját.) Ki bántott meg? Hol fáj? Mi fáj? Ne félj semmit. Nem hagylok bántani senkinek.

Fabriczius most aztán megnyitotta benső élete titkos folyosóit, mindenekelőtt bevallotta

Otrokócsy Rozália iránti szerelmét (Tudtam, — szült közbe a nemzetes asszony), mely az első napon ébredt szívében, mikor találkoztak s azóta nőtt, nőtt és ma már erősebb mindennél a világon. Hogy a leány is szereti-e? Nem volt róla szó. Formaszerinti vallomás nem történt. De ő (Fabriczius) ekkorai legalább abban a hitben élt, hogy szereti. Ezer édes szó bong a fejében, mindmennyi tündérszengetyű, melyek fentartói ennek a hitnek. Egy-egy czélzás, méla tekintet, egy sóhaj, egy önfelédlt mozdulat, egy elpirulás. (Hej, milyen czukorgarmadát gyűjtött össze ezekből memóriájába a gyermek szenátor.) De hát ez mind olvadóra vált ma, mikor Nustkorb bíró uram elmondta, a mit a találkáról tudott.

A nemzetes asszony felkötökölt az ágyában. Őt is felizgatta az eset, a mint végig hallgatta türelemmel.

— Forgós teremtetél! — pattant fel, mert katonás asszony volt. — Ez annyira borzasztó, hogy szinte hihetetlen. Az az ember bizonyosan hazudott Nustkorbknak.

(Rozália Fabricziusnének is kedvence volt.)

— Egyet kérdezek mama. Hova lett a Georgina-rózsákból az egyik, mert úgy-e, a múlt vasárnap kettő volt kinyilva?

— Matild néni volt itt hétfőn vagy kedden épen Rozáliával, Rozáliának adtam.

— Látod, ez a baj, mert a bélai ember a mi rózsánkat mutatta akkor este a bírónak, hogy a találkán levő hölgy hajából esett ki a lépcsőknél.

Elhallgattak. Az öreg asszony sóhajtott és nem szólt semmit. Az eső nagy potyogást művelt odakünn a házfedelen. Nem-e jégeső? — mondá az öreg asszony. Aztán csak tovább hallgatták, nem-e jégeső. Végre egy kérdést tett közömbösen, szárazan, mintha csak úgy ásitás közben kérdezné, hogy a nyelvét ne pihentesse túlsokáig.

— És nagyon szereted?

— Azt hiszem, nem tudok nélküle élni, — felelte az ifjú, tele szenvedélyvel. — Megsemmisülök.

— Ejh, bolondság. Nem okos dolog az én fiamtól. De nem is úgy van az. Elég virágcserepem van nekem is, de még egyikben se nőtt meg olyan nagyra a virág, bármilyen üde volt is és szép, hogy az edényt szétrepesztette volna. Nem vagy te kenyérbélből, de még cserépből sem. Vasból vagy. Annak mondanak. Hát az légy és ne beszélj ilyeneket.

— Ne haragudjék, édes anyám, kinek öntsem ki a szívemet másnak?

Most már nem bánt a maczkó.

— Jó, jó. Hát majd meglássuk, hogy van, mi van. Mindjárt holnap rendbehozom a dolgokat, vagy így, vagy úgy.

— Mit akar csinálni mamácska?

— Azt még én most nem tudom, de minden el lesz igazítva. Most pedig menjen, feküdjön le szenátor uram, de előbb nyújtsa ide a buksi fejét, hadd csókoljam meg.

Fabriczius a szobájába vonult, csak úgy ruhástól dőlt le, abban a hitben, hogy úgyse fog tudni aludni, de a viharban való barangolásban elfáradva, vagy talán az anyai csók varázslatos pecsétje alatt legott elnyomta az édes álom és másnap szinte egész öreg früstökig mártogatta abban a csodálatos égi harmatban, mely lemosa a testről és a lélekről a lankadtságot.

Másnap a nemzetes asszony alig várta a délutánt, magára vette a fekete selymruháját, előszedte a három sor keleti gyöngyöt, mind fehérék és egyformák, a fekete csipkefőkötőre feltűzdelte az arany lencseszemeket, a fülébe is beerőszakolta a smaragdos függőket.

Fabricziusnak feltűnt a nagy gála.

— Ej-ej, mama, maga úgy fest, mint a ki hódító hadjáratra indul.

— Bizony nem tudom én galambom, hova indulok. Olyan garádicsokra lépek én most, a melyeknek se az alját, se a tetejét nem látom.

— Nem értem, — mondá Fabriczius, a ki akárhogy takargatta is, felette ideges volt.

— Pedig ha egy kicsit gondolkoznál, megértenéd, édes fiam, mert igazságos lélek lakik benned is, az én lelkem meg az apádé. No hát már most hova megyek én, mit gondolsz, és miért megyek? Ugy-e azért megyek, hogy valakit a mérőserpenyőre tegyek és meglássam, mit nyom?

Fabriczius némán biccentett fejével.

— De hát van-e nekem ehhez jussom? Igen is van, de csak egy esetben, ha a mérleg két serpenyőjéhez képest én is kétféle szándékkal megyek oda, a szerint, a mint a serpenyő fogja mutatni. Ha ide billen, az én menyecském a leány, ha oda billen, az ördögé a leány, birja békével, amen.

— Jaj mama, miket beszél!

Keservesen sóhajtott s a mint az esélyekre gondolt, felváltva szaladozott arczán az élet két legközönségesebb festéke, a piros, meg a fehér; hol olyan lett, mint a czékla, hol olyan, mint a fal.

A nagyszony ügyet se vetett rá többé, s a helyett a szolgálóknak adogatta ki a szigorú utasításokat távolléte tartamára: vigyázzanak mindenre, az edényeket mosogassák el és ne törjenek el semmit, mert lesz «ne mulass», koldust be ne ereszszenek a pitvarba, nehogy ellopjon valamit, hanem ha jönne, az ambitusra vigyék ki neki a karaj kenyeret. Az Ancsura nézzen be a méhesbe, nem jött-e ki raj? Ha kijött, szaladjon el Koch Jánosért, a perczesért, az majd leszedi. A Zsuzsi pedig tönje meg a két ludat és adjon nekik inni is. Azután pedig törjék meg a mákot, de előbb becsületesen ki kell mosni a mozsár belsejét. Egyébiránt mindjárt itthon lesz.

Azzal megindult a lépcsőkön katonás léptekkel, egyenes tartással, suhogott, ropogott rajta a sok selyem s szép hófehér haja élénken kandikált ki a sok feketeéséből. Szakasztott olyan volt, — mondják, a kik mindkettőjüket ismerték, — mint a megboldogult fejedelemasszony Erdélyben, össze lehetett volna téveszteni. Csak-hogy Fabricziusné szigorúbb volt Bornemisza Annánál. A mit egyszer kimondott, az olyanak látszott a közönségesebb lelkek előtt, mint a gondviselés szózata. Zordon volt, mikor haragudott és a szemöldökeit összevonta, mint a hegyek, a melyek közt született és nyájas, mint a havasi rét az őszi napfényben, ha lelke jóságát arczára eresztette.

A szenátor onnan felülről hallgatta a lépteit. Egyszerre megszüntek. A szenátor kitekintett az udvari ablakon s látta, hogy az ajnya megáll a két virágpád előtt, mely a liliputi udvarát éke-

síti és letépi a Georgina-rózsát, az egyetlen. A többiek, a megérkező testvérek, még zöld burkaikban alusznak.

(Folytatása következik.)

TALÁLKOZÁS.

Berton Pierre színműve.

Berton egy a maga nemében páratlan, ideális nőalakot fest meg «Találkozás» című négyfelvonásos színművében. Camille a neve a fiatal özvegyasszonynak, a kinek homlokát a költő az önfeláldozás glóriájával díszíti s kinek sajátos vértanúságán a meghatottság könnyei peregnék az érzékeny nézők szeméből. Igaz ugyan, hogy a nemes hölgy az ő legjobb barátjának férjével köt viszonyt, de ennek daczára sem közönséges férjcsábító, házasságtörő, hanem önkéntes életmentő. Csakis azért bukik el, hogy barátját, a kinek kedvese van, megmentse. Barátja ugyanis éjnek idején titkon találkozik kedvesével, a mikor a férj véletlenül hazatoppan. Camille ezt látja s kétségbeesve keres módot, hogy barátját megmentse. De hogyan? A férj mindenképen nejehez akar menni s nincs más mód ennek megakadályozására, mint az önfeláldozás. Camille, a barátság e klasszikus női megszemélyesítője, erre is kész. A maga szobájába vezeti a férjet, önzet-

A SZULOVAI VADÁSZKASTÉLY.

A VADÁSZTÁRSASÁG A SZULOVAI ERDŐBE VONUL.

meghozza a legnagyobb áldozatot: nőül megy barátjának urához. A törvényes feleség lódulhat a házból. Győz az erény, a vértanúság megnyeri jutalmát. Az ékes szavú szerzőnek sikerült bebizonyítania, hogy az az igazi, fennkölt, magasabb szellemű és tiszta jellemű nő, a ki egy más asszony házába furakodik, annak vendégszeretetét, önzellen segítségét élvezzi s ezért viszonzásul azt kitarja és helyét elfoglalja.

Magától értetődik, hogy e glóriás hősnőhöz méltó a mű másik alakja. A jeles férj, a ki saját házában, neje közvetlen közelében folytat viszonyt egy kalandornővel, de roppantúl méltatlankodik, hogy neje nem hisz az ő jellemnagyságában. Az is csak természetes, hogy karakteres úr létére neje nem bocsátja meg azt, a minél súlyosabbat maga követ el s egészen nyilvánvaló, hogy a kalandornő magához méltó élettársnak tekintheti. A díszes társaságba harmónikusnak illeszkedik a feleség alakja, a ki ura távollétében háziabaráját boldogítja, s a háziabaráját, a ki pénzért azonnal kész az asszonytól elpártolni. De mégis van a műnek egy alakja, csak epizód-alak: egy idealista tudós, az antik szép lelkes híve, a kivel a költő bennünket a házasságtörési dráma minden visszatérítő részletéért kárpótolni kíván.

lenül karjaiba dől s ezzel megmenti a törvényes feleség életét. Hogy önmagának is szerez szórakozást, az nem jöhet figyelembe ily ritka áldozatkészség mellett. Sőt mondhatjuk, a szórakozásnak is csak önfeláldozásból hódol. Hogy más becsületét megmentse, kész maga becselenségre. Nagylelkűséből tör házasságot. Csupa barátságból eszja meg barátját. Csupa humanizmusból válik ledérré.

Csak természetes, hogy az eszményi nő nem éri be ennyi erény kifejtésével, hanem tovább halad a szép lelkek útján. A legnagyobb áldozatra is kész. Barátját urát nemcsak futólag, hanem állandóan is hajlandó boldogítani. Kész hozzá nőül menni. Csak a mindennapi prózai felfogás mondhatja erre, hogy ki akarja túrni barátját s meg akarja kaparítani ennek férjét. A kinek érzeke van a magasabb költészet iránt, csak azt vallhatja, a mit a párisi költő hirdet, hogy Camille erre is ideális barátságból vállalkozik. Csak föl akarja szabadítani barátját a házasság bilincsei alól, hogy az máshoz mehessen nőül. Camille nem tehet arról, hogy a nő, a kinek javáért fáradozik, nem akar urától válni. A törvényes feleség vak előítéletben szenved: nem hajlandó helyét más asszonynak átengedni. Pedig, mint jól nevelt párisi színpadi feleség, tudhatná, hogy a szerető előbbrevaló a hitvesnél. S mivel ezt nem tudja, hát a költő hathatós felvilágosítással szolgál neki. Ugyanis Camille

A TÁRSASÁG HENRIK HERCEG FEGYVERÉT NÉZEGETLI.

Henrik porosz herceg elbucsujaik Dénes fő-erdőfelügyelőtől, a vadászatok vezetőjétől.

Hohenlohe herceg a mufionnal, a melyet lőtt.

VADÁSZAT UTÁN A DUBNIKI VÖLGYBEN.

E platói alak egész este római költöket idéz, egyébként egy cselédlányt vesz nőül s titkon barátja feleségét imádja. Az imádot hűg kedvéért kész barátját elárulni s az asszonynak kémszolgálatokat teljesíteni. Mivel azonban együgyű ember, egész este mulat rajta a közönség. Ezt a szerepet szánta a drámaíró a klasszikus szépművészetek lelkes rajongójának. Ebben mindenesetre új, — t. i. napjainkban először tesz kísérletet arra, hogy az antik szép kultuszt a színpadon szánalmas és nevetséges színben tüntesse fel, a mi stilszerűen illeszkedik a mű többi részéhez.

Berton Pierre a jelenetek beállításában sem mindennapi tehetség. Eltérően más drámaíróktól, a kiknek műveiben egyszerre több személy, három, négy, sőt több is szerepel gyakran a színen: — az ő drámájában majdnem végig csupa kettes jelenet van. Ha egy új szereplő jön a színré, nehogy többen maradjanak együtt, az előbb jelen voltak közül egy távozik, akár van rá oka, akár nincs. Ez előkelően egyszerűvé teszi a művet. Hogy még előkelőbb legyen, az alakok oly hosszas párbeszédet folytatnak, a melyekből a szerző magasabb műveltsége tűnjék ki. S ha nem is épen a tárgyról s a tárgyhoz beszélnek, elmélkedni tudnak s finom, diszkrét okoskodásaik egyhangúságával a fáradt idegekre jótékony

LŐÁLLÁSBAN.

szerzője olyan állásban van, mely föltétlenül megnyitja számára a nagyszámú német színpadok bármelyikét, föltéve, hogy művének némi értéke van. Báró Franckenstein Kelemen, a berlini udvari Opera karnagyja a szerző; első művét, a *Griseldis* című operát, mintegy tíz éve, egyetlen kis színházban adták, Troppauban; második darabját sehol sem adták. Nem különös-e, hogy ilyen előzmények után a harmadik operája, a természetesen német szövegre írott *Rahab*, fordításban magyar színpadon jelenik meg először?

Franckenstein ezúttal, noha darabja csak egyetlen felvonás, nagy fába vágta fejszéjét: a *Salome* és *Elektra* hallatlanul merész zeneszerzőjének, Strauss Rihárdnak disszonanciákat halmazó alkotás módját akarja utánozni. Pedig az irodalomban is hasonlíthatatlanul többet ér egy eredeti, de művészi apróság a legnagyobb igényű utánzatnál. A *Rahab* még arra sem jó, hogy rajta, általa beletanuljunk az *Elektra* stílusába, hozzászokjunk szertelenségeihez; mert szerzője nem bírta zenéjét vonzóvá tenni, egyszeri hallásra pedig a legképzettebb zeneszűl sem barátkozik meg az újszerű, kusza, egyszerre sokat és sokfelét hangzó zenefajttal.

Pedig a Bibliából, József könyvéből merített szövegköttemény akármelyik széptelenségű, alkotó képzelettel megáldott zeneköltő igazi, művészi, gyönyörködtető zenére lelkesíthette

VADDISZNÓK ÉS RÓKÁK TERÍTÉKEN, A SZÁDVÁRI ERDŐBEN.

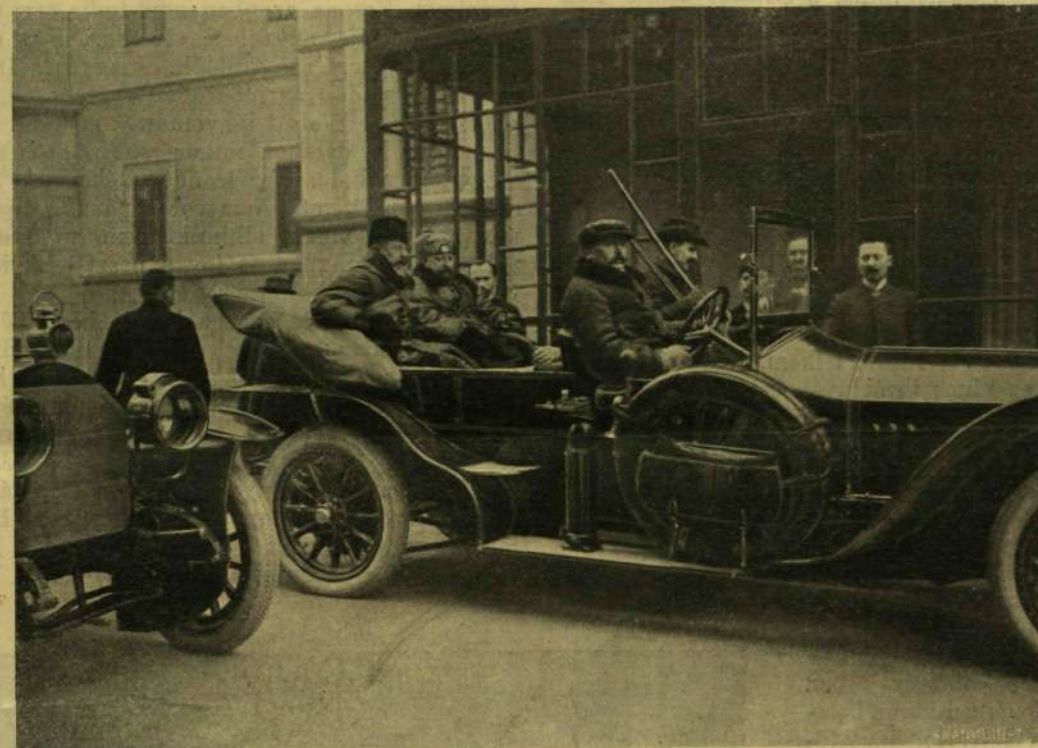
A BETLÉRI VADÁSZATOKRÓL. — Balogh Rudolf felvételei.

volna. Benne van a megváltás eszméje, mint Wagner legtöbb zenészdramájában: a szép *Rahab*, keserves hazátlanságában és megalázó sorsában, csupa pulya férfi után egyszerre egy hősré talál, a ki szerelméről biztosítja — s ő boldogan menekül vele szebb életbe; viszont Hiram, a ki eddig asszonyt nem ismert, életét köszönheti az iránta lángra gyúlt szép nőnek: természetes, hogy viszonzozza szerelmét. Ez költői igazságszolgáltatás és érdekes, szép mozzanat a Jerikó ostromával járó véres izgalmak közt; a szövegköltő, Mayer F. Oszkár, a ki a darab meséjét, lélektani fordulatait kitalálta és szép versekben megírta: költő, ha kissé hosszadalmasabb is, mint szabad volna drámai műben.

A *Rahab* zenéjének egyetlen érdeme: Franckenstein nagy tudása. Mint a detektívregényekben az események menete, olyan őnála a dalmoké: nem is menet, hanem ugrálás vagy bujkálás, a szereplő zenei gondolatok hol álarcban, hol álöltözetben, hol sántitva, hol más, nem is álmódott hangszínekbe burkolva térnek vissza, vagy megjelenésük után rögtön eltűnnek; egymás közt valami titkos összeköttetésük van a mit a tanult zenész, farsztó agymunkával, ki tud fürkészni — de az ilyen, csupán a leleményes észhez szóló zenei detektívregényben nincs is semmi költészet, semmi szivetgyönyörködtető; a *Rahab* zenéjében épen nincs;

A VADÁSZTÁRSASÁG A SZULOVAI VADÁSZKASTÉLY ELŐTT.

HENRIK HERCZEG GRÓF ANDRÁSSY GÉZÁVAL, ELUTAZÁSOKOR.

szemével (holott a jóság meg az okosság nem ikertestvérek) szeliden tekintett rám, miközben lágyan suttogó hangján folytatta:

— Huszonötig, mókuskám? Az már derék dolog! Látod, ha én az átélt éveim során visszszámolok huszonötig, akkor — no ejnye — milyen régi kis történet is jut eszembe énnekem akkor!

És, miután felkőnyökölve az ölében, megkértem, hogy mesélje el azt az érdekes történetet, elmondotta, úgy, a mint itt következik.

— Huszonöt évvel ezelőtt, mókuskám, a nagymama is fiatalabb volt még huszonöt esztendővel, mint mostan, az édesmama pedig épen akkor pöttymönnyi gyerek volt, a milyen most te. («Jé! hát az édesmama is ilyen kicsi volt?!» Biz' ilyen, mókuskám, csakhogy ő szoknyáskában járt és be volt fonva a haja, mint a kalács.) — («Aj, nagymama, beh szerettem volna akkor élni, hogy együtt jártam volna iskolába a mamával!») —

— Csacska te; akkor még nem is járt iskolába, mert mindössze öt éves volt. Elég az ahhoz, hogy az édesmama piczi volt és volt neki egy kitűnő játszópajtása, egy nagy vörös tyúk. A tyúk mindig körben lépegetett az udvaron, (nem a baromi-udvaron, hanem a miénken), és séta közben egyre csak azt mondogatta, hogy: kot-kot-kot-kot. Az édesmama

semmi megkezdett dallamcsira sem folytatódik úgy, hogy a költőiségre szomjazó szívnek jutasson valamit. Ez az óriási különbség közte és a *Salome* zenéje közt. A mindössze háromnegyedórás tartó mű csakis elfáraszt; zenészeknek tanulságos, de senkinek sem élvezetes.

Szamosy Elza és *Anthes*, meg a mellékszereplők: *Várady* Margit, *Fodorné*, *Déri*, *Kertész*, *Kornai*, *Mihályi*, *Ney B.*, *Venczell* mindent elkövettek a siker érdekében: hiába. A művet Szikla karnagy tanította be; a zeneszerző dirigálta. K. I.

A TYÚKLEVES.

Elbeszélés. — Irta Zsoldos László.

Nagyanyám, a ki (legalább az én hitem szerint) nagyon szépen tudott mindenféle aprócsapró dolgot elbeszélni, odavonta szöske fejemet az ölébe, és keskeny fehér kezével, a melynek fején áttetszően kanyarogtak a liláskék, finom erek, sápadt arcomat czirógatta: — Mondsza, mókuskám, meddig tudsz már számolni a számoló gépen?

Én, tudniillik hogy akkoriban, a mikor ez történt, első elemista diák voltam, büszkén fordítottam feléje az arcomat:

— Huszonötig, nagymama!

Ó jóságos és azért, Istenem, mégis oly okos

HENRIK HERCZEG ÉS JÓZSEF KIRÁLYI HERCZEG VADÁSSZÁRMÁNYA.

A BETLÉRI VADÁSZATOKRÓL. — Balogh Rudolf felvételei.

DAMJANICSNÉ SZOVÁTÁN.

pedig hátradugta az öklömnyi kezét, és ő is körben sétált a tyúkkal az udvaron, illő komolysággal mondogatván utána a tyúknak: tot-tot-tot-tot. Aztán Kati — így hívták a tyúkot — hirtelen megállt s hangosat sikoltott, hogy: kotkodács! — és ettől az édesmama úgy megijedt, hogy lélekszakadva futott fel a tornácra. Hanem ez csupán eleinte volt így, mert utóbb egészen megbarátkoztak, és az édesmama nem félt tőle.

Nos, a nagy vörös tyúk egyszer csak beteg lett. Valaki, nem tudtuk, hogy kicsoda, megdobta szegényt a kerítésen keresztül kavicsokkal, — mert a hogy megéztük, látszott a testén a tolla alatt a kék folt az ütéstől, — és ettől Kati sérülést kapott. Nem kotkodácsolt többé jókedvűen és nem lépegetett körül büszkén az udvaron. Hanem szomorú volt, és gubbaszkodott, akár csak te, mókuskám, a mikor a sok habos tortával elrontod a gyomrodát és buslakodol.

Az édesmama, a kinek már igen a szívéhez nőtt a Kati, kedvesezett volt, folyton abajgatta s úntalan az öleiben akarta czipelni a tyúkot, hogy — úgymond — meggyógyítsa; csak hogy nem bírta ám, mert Kati nagy volt, az édesmama pedig igen kicsiny. Nem használt az abajgatás, és Kati, a szegény vörös Kati harmadnapra megdőglött.

Volt sirás. Az édesmamával nem lehetett birni. Még jobban sirt, mint te, a mikor rosszat tesz a tűzre és nem visznek el sétálni. (Jaj Istenem, hát az édesmama is sirt? Én azt hittem, hogy mindig csak mosolyog, mint... mint az a napsugár!) Nos, igen; az édesmama szeméből potyogott a könny, akár a záporosó. És ki tudja, talán még mostan is sirna, ha épen akkor, a mikor legjavában sirt, oda nem kerül a konyhából az öreg szakácsnő.

— Tekintetes asszony, tudom már, ki dobálta meg a Kati!

— Kicsoda? — kérdeztem szigorúan, mert magam is haragudtam az ismeretlen tettesre, a miért úgy megrikatta az én kis leányomat.

— A harangozó fia, tekintetes asszony!

— Misi? — szölt közbe most, abbahagyva a sirást, az édesmama. — Az már hat éves, és mégis gyilkol a nyavalyás?!
— Igen, kis kisasszonykám, — fordult az édesmama felé a szakácsnő, — biz' a Misi gyerek lehetett Kati gyilkosa. Mert úgy esett a dolog, hogy a harangozó, a miért olyan régóta beteg, mindig kapott a konyháról valami apró-cseprő ételmaradékot, és ettől aztán úgy elkényeskedődött, hogy szerdán átjött a konyhára a Misi, és azt mondta nekem:

— Mária néni, vágjon le egy tyúkot, mert az édesanyám tyúklevest szeretne enni.
Mérege jöttem, hogy már még mit nem követelne tőlünk az istenadta, és ráfogtam a gyerekekre a sodrófát:

— Takaródsz ki, te semmirekellő! Mondd meg az anyádnak, hogy ha tyúklevest akar enni, hát előbb neveljen tyúkot!

A Miska gyerek nagyon villogó szemmel nézett rám vissza, a mint kihesseltém a konyhából, és...

Ebben a szempillantásban, mókuskám, meg-

kundult a templomban a lélekharang.

— Vajjon ki halt meg ismét? — sóhajtottam csendesen.

Arra ment a kerítés alatt egy gazdaember.

— Ki halt meg, szomszéd? — kiáltott ki rá a szakácsnő.

Az megbillentette a kalapját:

— A harangozóé.

Az ember tovább balagolt, minálunk pedig hirtelen esőnd támadt a tornácra.

Csak az én kis lányom, az édesmama, törte meg, percek múltán, a hallgatást. Belesimpojkodott a szoknyámba s rám vetette az előbbi sirástól még könyben csillogó szemét.

— És nem kapott tyúklevest, mama...
Most, mint valami igen szomorú, vad jelenés, bőve futott el a kerítésünk alatt a harangozó fia, a szegény kis árva kicsi gyerek. És a mint arra szaladt, nagyot csapott a kis öklével a kerítésre, miközben, mintha csak átkozódnai akart volna, a sirástól elfúló hangon kiáltotta be, másik kezével a tornác parkányán heverő nagy vörös tyúk holtteteme felé bökte:

— Tekintetes asszony, nem adtak tyúklevest az édesanyámnak!

Meghatottan pillantottunk egymásra.

Az édesmama, az én kicsi lányom, a szeméhez dörzsölte a tenyerét, mialatt pityeregve mondta:

— Mamuskám, inkább odaadtam volna Miskának a Kati. Most talán élne a mamája.

Elhallgattunk, mókuskám. (»Nincs tovább, nagymama?») Nincs, lelkem, a minek egyszer vége, az nincs tovább.

KATONA JÓZSEF UTOLSÓ ÉVEI.

Meglehetősen sűrű homály borítja Katona József életének utolsó tíz esztendejét (1820—1830), a melyet Kecskeméten, a város levéltárában, leginkább Hornyik János, Kecskemét monografusának följegyzésében maradt fenn Katona kecskeméti életéről néhány töredékes, de töredékes voltában is eléggé beszédes és földerítő adat. Katona tíz esztendőnél tovább lakott távol, a mikor csak nagyobb időközökben, a vakáció alatt fordult meg Kecskeméten. E tíz esztendő alatt végezte a jogot, patvaristáskodott, megszerezte a fiskális-diplomát, dilettáns színészkedett, megírta *Bánk bán-t*; részben írt, részben átdolgozott tíz drámát és vigjátékot, s írt egy vékony füzetre menő verset. E száraz fölsorolás is bizonyít annyit, hogy szenvedélyes munkás volt, hogy munkabírást szerencsétlen, magába fojtott szerelme sem bénította meg. Öregedő szülői kívánták, hogy mint kész fiskális, szülővárosában telepedjék meg s hogy vállalon szolgálatot a városnál. Valószínűen nem könnyen határozta el magát, mert már mint kész fiskális, még öt esztendőnél lakik Pesten. Dabasi Halász Bálint ügyvéd, a kinek oldalán töltötte a patvariát, azzal a bizonyít-

DAMJANICSNÉ BARÁTI KÖRBEŰ.

vánnyal bocsátotta a fiskális-cenzurára, hogy a »törvény-gyakorlatban szorgalmasan dolgozott, az ifjúság erkölcsrontó helyeit sohasem látogatta, hanem üres idejét, a mikor a törvénykezés szünetelt, inkább a magyar irodalom, főként pedig az eszthetika tanulmányozására fordította.»

Ebből is világos, hogy Katona a fiskális-kodás mellett főként író akart lenni. *Bánk bán*-nal 1815-ben pályázott a kolozsvári színház megnyitására hirdetett drámai versenyben. A döntés három évig késett. A versenyben tíz dráma futott a koszorúért; de annak semmi nyoma a kolozsvári nemzeti színház könyvtárában, hogy *Bánk bán*, melyet Katona elküldött, meg is érkezett volna. Valószínűen nem érkezett meg; elkallódott az útban és így történt, hogy *Bánk bán*, a mint irodalmunk panaszolja, még figyelmet sem ébresztett. 1818-ban eldölt a verseny sorsa s Döbrentey az *Erdélyi Múzeum* 1818. évi tizedik füzetében publikálta az eredményt. A koszorút Tokody János, biharmegyei szolgabíró kapta *A pártosság tüze*-vel. Megdicsérték Bolyai Farkas három szomorújátékát, a melylyel pályázott s a mely akkor még két szomorújátékkal megdölvülve, már nyomtatásban is megjelent és megdicsérték a *Kún László* és *Losonczy Bánffy István* című tragédiákat. Mert a dícsérettel épen nem fukarkodtak, az bizonyítja, hogy *Bánk bán* nem érkezett meg a pályázatra, mert úgy kellett volna némi figyelmet. Katona azonban nem tudta sem azt, hogy tragédiája az útban elveszett, sem azt, hogy a pályázat sorsa eldölt. Ezért írta 1819 nyarán, a midőn az időközben gyökeresen átdolgozott *Bánk bán-t* nyomatta: »Ötödik éve készítettem e darabot, mikor az *Erdélyi Múzeum*-ban a kolozsvári leendő játékszíntről felhívást hirdettetett. Nem volt-e pénz? vagy, a mit szegény volna elhinni, nem találtott valamirevaló munka és így a neszt csak idővel akarták meghallatni?»

Szülei kívánsága s a bénító körülmény, hogy az irodalom ügyet sem vetett fáradhatatlan, lelkes munkásságára, együttesen bírhatták rá, hogy haza költözék Kecskemétre. 1820 novemberében, a midőn Csányi Jánost előléptették főügyésznek, hívta meg a város levélben Katonát alügyésznek. Erre az állásra Horvát István, a lelkes, a hogy kortársai hívták, az *utolsó ázsiai magyar* ajánlotta a következőkben: »Katona József urat, római ka-

tolikus, nemcsak mint nekem kiváló figyelmemre érdemest, hanem mint a nemzeti múzeumi könyvtárt látogatók közül is egyikét a legszorgalmasabbnak és általam régtől fogva ismeretes egyént, ajánlatomra méltónak tartom és őt az általa kért állomásra a lehető legmagasabb tehetségnek nyilvánítom.» Katona sietett elfoglalni állását. Első dolga volt, hogy a tanácsot megajándékozza a kinyomatott *Bánk bán* egy példányával. Kecskemét tehát nem *Bánk bán* kinyomatását támogatta száz forinttal, a mint irodalomtörténetünkben olvassuk, hanem a Katona ajándékát viszonozta. A város jegyzőkönyvében 1820 november 22-ről a következőket olvassuk: »Katona József vice-fiskális úr ezen tanácsához vonzó tiszteletének és annak is bizonyosságát, hogy ezen városi közönséget, melyben származását vette, mely érzékeny indulattal kedveli, egy általa készített drámát, melynek czíme *Bánk bán*, ezen város főbirájának és tanácsának ajánlva, kinyomatva és egy nyomtatványt ezennel a ta-

zött azokhoz, a kik a hírnevet csinálták, ismeretlen ember maradt egész életében. A mikor *Bánk bán* nyomtatásban megjelent, az egyetlen pesti magyar hírlap, a *Hazai és külföldi tudósítások*, egész méltánylása annyi, hogy: »mert az *eredeti magyar darabok még mindig igen ritkák, dícséretes igyekezet volt Katona úrtól ezen pályán megindulni.* Pár évvel utóbb, nem ugyan részletesebben, de valamivel melegebb hangon emlékezik meg *Bánk bán*-ról a *Tudományos Gyűjtemény*. »Ezt a drámát — írja *Bánk bán*-ról, — a merész gondolatok és éles festések olvasásra ajánlják.» Ennyi a megemlékezés, a méltánylás *Bánk bán*-ról és költőjéről az egykori irodalomban. Szinte természetes tehát, hogy a midőn Katona tíz esztendővel utóbb, ifjan, csak harmincznyolcz éves korában, váratlanul meghalt, halála is csak abban a városban volt esemény, a hol hivatalos viselt, a hol személyesen ismerték s hogy az irodalom elhunytát még csak föl sem jegyezte. Csak hónapok múltán tudhatta meg, a kit érde-

tartó (tartózkodó); tisztársa, Csányi János meg azt, hogy »sokat beszélni épen nem szeretett, hanem beszéde s valamely tárgyról való nyilatkozása élénk, szabatos rövidségű (lakonikus), elannyira, hogy e szokásában szinte szenvedélyesnek látszának», sohasem beszélt annyit magáról, mint ebben a tudományos értekezésben. Zárkózott, mogorva ember volt, csodabogárnak tartották, a kecskeméti nép *perczegő pennájú* Katonának hívta. A mikor azonban azt vizsgálta, hogy miért nincs magyar drámai irodalom, voltaképen azt mondotta el, hogy miért mondott le az irodalomról ő, hogy miért nem írt *Bánk bán* után több tragédiát? Katonában az emberről nem volt szerencsésebb a poéta; egyiket sem értették meg; magánosságára volt kárhóztatva az ember is, a génius is. Ha csak a cenzurával kell harcolni, a mely *Bánk bán*-ját eltiltotta a színpadról, talán tovább ír; mert egész halom tragédia-terv zsong a lelkében; de a közönség nem értette meg; *Bánk bán* akkora lelkesedést sem kellett ab-

Rövidtörvény. 909.

TANYA SZÉLÉN. — Pörge Gergely rajza.

nácsnak bemutatott. A maga szives tiszteletét bemutatott munkájával is kinyilatkoztatni kívánó hazafi úrnak ajánlását a tanács nemcsak jóindulattal elfogadta, hanem az auktor úrnak a magyar nyelv palléroztatására törekvő dícséretes igyekezetéért honorárium fejében a város kasszájából száz forintot kiűzöttetni rendelt.»

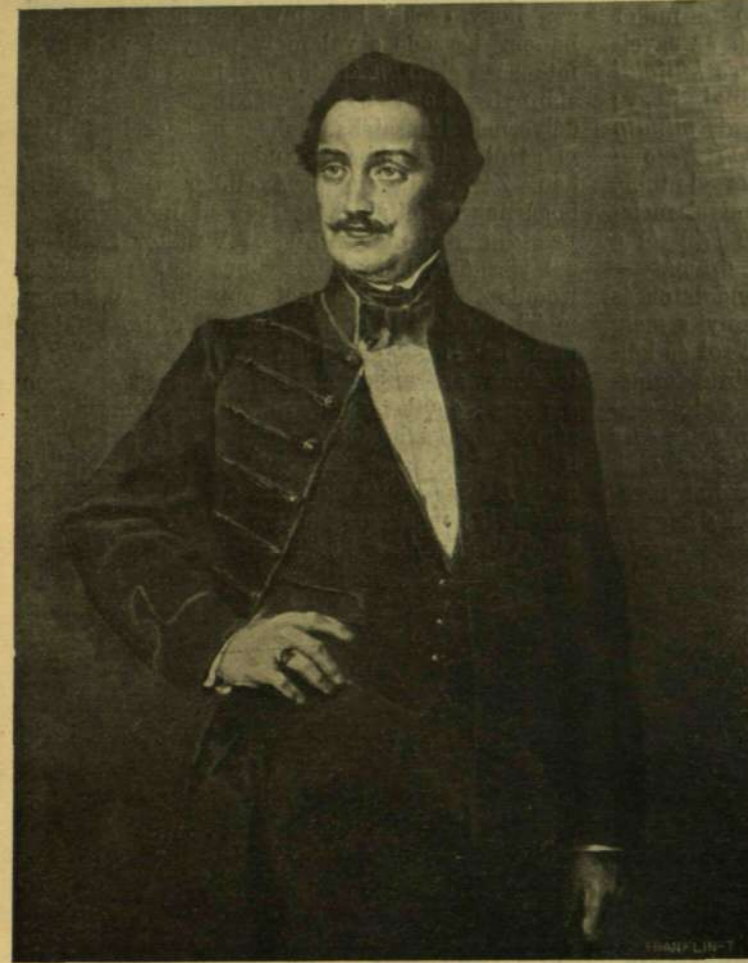
Így került haza Kecskemétre a huszonnyolcz éves Katona és ez a száz forint volt az öszszes elismerés *Bánk bán*-ért és tíz éven át tartó lelkes irodalmi munkásságáért. Úgy látszik, hogy Pesten sem volt valami szoros kapcsa az irodalommal. Régi ismerőse, lelkes magasztalója, Horvát István sem tud róla többet annál, hogy szorgalmasan bújja a Nemzeti Múzeum könyvtárát. Kazinczy köre, a híres triász, a mely Szemere Pálból, Vitkovics Mihályból és Horvát Istvánból állott, nem ismerte. Jóval kisebb szellemek, a kikkől ma alig tudjuk, hogy éltek-e, irtak-e valaha. *Bánk bán* ismeretlen költője mellett emlegetett, híres emberek voltak. Katonában kortársai, a mennyiben ismerték munkásságát, aligha láttak többet drámairól-mesteremberről s mert nem volt alkalmazkodó individuüm, nem törülkö-

kelt a hír, *Bánk bán* költőjének halálát egy gyászversből, a melyet tisztársa, Szeles József városi tanácsos írt s a mely a *Hasznos Múltaságok*-ban jelent meg. Melpomene, a szegény, vándor Melpomene hogyan sirathatta volna meg Katonát, a mikor nem ismerte s a mikor nem is tudott haláláról. Halálakor Katona csak *szabados Kecskemét város szeretett főfiskálisa* volt. Kevesen tudták, hogy az elköltözött egyúttal több játékszini darabok szerzője is; arról meg senki sem tudott, hogy a hátrahagyott játékszini darabok között van egy remek-munka is; hogy a szeretett főfiskális legnagyobb költőink közé tartozik; hogy *Bánk bán*-ja legjobb, mai napig körülbelül egyetlen igazi tragédiánk.

Katona életének utolsó tíz esztendejében szakított az irodalommal. Nem volt költő, nem volt drámáíró, csak Kecskemét városának fiskálisa. Hogyan és miért történt ez, arra van egy igen becses dokumentumunk, a mely formájában értekezés arról, hogy Magyarországon a játékszini költő-mesterség miért nem tud lébrakapni; tartalmában pedig csupa subjektív vallomás. Katona, a kiről Déryné azt írta, hogy zárkózott, mogorva és vissza-

ban a könnyen lelkesedő korban, mint Kazinczynak egy epigrammája, vagy Szemere Pálnak egy szonettje. Ezért maradt megiratlanul »Zách Feliczán, a ki megfertőztetett magyar becsületéért egy királyi háznepet akar eltörölni; Béla, a ki fegyveres kézzel kívánta jussát I. Andrásról; Árbucz, a ki szinte macbeti nagyravágásból altatta el Kún Lászlót.»

A mikor Katona hazament Kecskemétre alügyésznek, huszonnyolcz éves korában, család, kiábrándult ember volt. Hazament, hogy ha már maga sem boldog, sem híres ember nem lehet, használjon legalább a családjának. Ettől kezdve haláláig, tíz éven át, családjának, szülőinek, testvéreinek élt. Értekezését a magyar dráma állapotáról, ezt az objektívításban szivettéppó vallomást, már otthon írta és ezzel örökre elfordult bálványától: Melpomenetől és Tháliától. Végezte hivatalos dolgait; fölépítette az apai házat; plántált szőlőt; ültetett fát; megirt egy pár töredéket Kecskemét város történetéből; aztán meghalt hirtelen, egy jajkiáltással az ajakán, harmincznyolcz éves korában, 1830 április 16-án. Külső lefolyásában ilyen és ez volt Katona élete Kecskeméten. Hogy ő terhes és unott életet

KATONA JÓZSEF ARCZÉKE. — Beszke Ignác festménye a kecskeméti városban.

hordoz vállain, azt senki sem tudta; mert nem panaszkodott soha; mert úgy élt, mint tisztársai. De azok a sebek, a melyeket értekezésében tárt föl, nem olyan természetiek, hogy begyógyuljanak; kivált ha — mint Katonánál történt — izzó, szenvedélyes temperamentum táplálta. Jól tudott hallgatni; félre tudta vezetni az embereket kényes, érzékeny büszkeségből. Déryné sohasem tudta meg s meg sem értette, hogy a mogorva, ridegnek látszó, még csak tizenkilenc éves Katona Józsi, a ki hármát sem szólott vele, minő izzó, minő kárhözatos szenvedélyvel szereti és kecskeméti barátai sem voltak Dérynénél külömb pszichológusok. Honnan tudhatta volna Déryné, hogy a zárkózottság, mogorvaság, tartózkodás a legtöbbször mély és emészto szenvedélynek a zára. Katona József csak szeretett mélyen, titkosan, végzetesen, a zárkózott és szenvedélyes lelkek érzékeny és szögletes szemérmével; de nem tudott legyeskedni, nem tudott csinos semmisségeket mondani. És hogy gondolhatták volna kecskeméti barátai, hogy Katona temetőt hordoz a szívében, a hol elhantolta a szerelmet és elhantolta a dicsőséget is. Álmairól, drága halottairól sohasem beszélt és súlyos keresztjét nem hordozta szemmelátható módon. Külsőképpen úgy élt, hogy tisztársai a mindenre vállalkozó jó cimborát láthatták benne, a ki ugyan nagyokat hallgat, de nem mond hasznatlanságot, a mikor beszél. Kecskemét város levéltárában őrzik egy, az irodalomban ismeretlen verses szatirát, a melyről az a hagyomány, hogy Katona írta. A szatira címe: *Küldtő szó a kecskeméti szüzekhez és leányokhoz*. Hosszú, de nem kitünő vers ez a szatira és nincs is benne semmi olyan indiezum, a melynek alapján vitathatatlanul Katona munkájának tarthatnók. Nem lehetetlen, hogy Katona írta; de írhatta akárki más is, a ki jártasabb volt a litteratúrában. A szatira tárgya az, hogy egy házassalendő ifjú előbb általánosságban elmélkedik a város szépeiről, aztán három klassziszba osztályozva, sorba veszi őket. Mi már csak az általánosságokat értjük meg s a mi a kortársaknak a legérdekesebb és legmulatságosabb volt, az nekünk érthetetlen. Aztán minket már hozzá is szoktatott sok olyanhoz a divat, a mi akkor, mert szokatlan volt, kárhözatosnak tetszhetett. Ki merne ma panaszkodni a tollas, virágos kalapok s a csipkés ernyők miatt? A Katonának imputált szatira főként a divat, a társasági szokások s a társalgási tónus ellen száll síkra. A megszokás azonban sok mindent szentesített már

abból, a mit akkor, mint kárhözatos, megróttak. Ma már, az általános hadkötelezettség korában, nem föltűnő s nem okvetetlenül megbotránkozató, ha a lányok katonatisztel udvarolatnak maguknak. Akkor az ilyesmi, mert ritkaság, egyúttal botrány is. A szatira tehát ma már csak korrajzi szempontból érdekes. Hű tükre, nem a közkereskedésnek, a mi lenni akart, de a kisvárosi fölfogásnak és izlésnek. Valami azonban mégis mintha Katonára vallana a szatirából. Szigorúan morális, ridegen puritán. Katona erkölcsi dolgokban nem ismert tréfát. Még mikor szabadszajú is, föltűnően diszkrét, lányosan tartózkodó.

Ugyancsak Kecskemét város levéltárában őrzik Katonának egy tréfás jegyzőkönyvét, a melyet öt éven át (1824—1829) a *vadász-társaság kongregációiról* vezetett s a mely vitathatatlanul az ő munkája. Irodalmi munkának azonban ez sem nevezhető, bár szatirikus erő, csipős, vidám elmésség van benne. A vadásztársaság, a melynek Katona is haláláig tagja volt, mint író, mint költő, őt tisztelte meg a jegyző-pennával. Arra persze

senki sem gondolt, hogy ebben a megtiszteltetésben lehet valami kegyetlen, bár nem tudatos gúny. És Katona sem vette zokon, nem látta benne a genie profanálását, hogy őt csupán erre a tisztre találták méltónak. A mikor Kecskemétre költözött, nem voltak már ambíciói; letett álmairól; elbucuzott a műzsától örökre. Olyan ember akart lenni, a melynek voltak polgártársai; egyszerű, földi dolgokkal törődő, ha boldog nem, legalább megelégedett. És annak is látszott. Nem volt mogorva remete; nem zárkózott el azoktól az örömtől, a melyekkel a kecskeméti élet kínálkozott. Vig, dáriós élet járta akkor Kecskeméten. Hornyik János, a ki gyermekkorában ismerhette Katonát, azt jegyezte föl, hogy a dáriós élet áldozata volt s vele együtt néhány tisztárs is és néhány szép lány a kecskeméti előkelő polgártársaságból. E hagyomány valószínű nem lehetetlen és mégis valótlan. Katonát szelítette vette el, a mi érheti a legjámborabb filiszter is. A tanulságos a Katona életében az, hogy bár kecskeméti élete szakadatlan, lassú haldoklás; azt a nem neki való

életet is méltósággal és hasznosan élte le. Nincs ugyan adatunk rá, hogy Kecskeméten látogatták volna a drámaköltő s a szenvedélyes szív lázálmai; de a kinek annyi tragédiaterve van, mint volt Katonának; a ki olyan szenvedélyvel tudott szeretni, a hogy ő szerette: az nem változik filiszterre, nem lesz jámbor nyárspolgár, mert életében a külső keret megváltozott. A híres város pörös dolgai, a bitang-kassza kezelése nem adhattak elég foglalkozást lelkének s ki tudja mennyit szenvedett, a mikor úgy szemre jószág, közönyös arccal diófat ültetett szőlejtében? Zách Felicián, Béla, Árbuc, de meg Déryné is, az imádozott Széppataki Róza sokszor látogathatták, a mikor egyedül ült hivatalában és otthon is, a rideg legény-szobában. Zárkózott szíve, izzó temperamentuma, egész élete, mintha az kiáltan a fulánkba, hogy nem felejtett soha, csak hallgatott örökösen... Junius.

NYÁRI ÉLET A DUNÁN.

Valahova délnek, elröptül már az utolsó csillogó ökönyál és szomorú bucsúóhajunk utána száll az eltávozott nyárnak. Hajnalonta hűvös, fehér ködök gomolyognak a Dunán. Mind gyakoribb, mind hidegebb szélrohajok kerekednek s megborzognak tőlük a folyam tükre. A szigeteknek, partoknak madárhagyott fái, bokrai sűrűn hullatják a levelesőt s mint megannyi hulla, csendesen úsznak alá a vízeken az aranybarna falevelek, elhervadt diszei a megholt nyárnak. Az ősz bánatos szépsége pompázik mindenk fellett: hideg pompa és reménytelen, miként a ravatalnak ékessége. Együtt a költöző vándormadarakkal tünt el a Dunáról az a vidám, gondatlan nép is, mely nyár kezdete óta, kiszabadulva a téli fedél alól, reggeltől napestig nyüzsgött a folyón, kiesiny fűgesiklású csónakokon járta a Dunát és vad, mezitelen, kulturamentes Robinson-életet élt a kopár zátonyokon, a magános dunai szigeteken; nem élt egyébként, mint a napnak, a levegőnek és a víznek, messze maga mögött hagyva a nagyvárosi élet minden mesterségét, minden cziczomáját, minden gondját.

Március végével, április elején, mihelyt a folyamról végképen eltakarodik a jég és kisűt az első meleg tavaszi nap, megindul a Dunán a huzrozokodás. Az ó-budai hajóikötőből egyik csónakház a másik után úszik le a téli szállásról nyári helyére az evezősklubházak alá. Ezek rendre felvonják színeiket s vígan lobognak a tarka egyletaszalók a friss tavaszi szélben. A városból meg, mint a bomlott kaptárból, rajzanak ki az evezősök, még halványan a téli kávéház- és jourélettől. Víze szállanak az első skiffek, a bátor úttörőket nyomon követi a többi s innen kezdve megindul az evezés, a vitorlázás, a sűtkézés, egyszóval a nyári dunai vízi élet, a furfangos rendszerbe

KATONA JÓZSEF SZÜLŐHÁZA.

foglalt édes semmittevés élete, a raffinált művészetté finomított, szisztematikus naplopás, a melyhez az Istennek csakis egyetleneget teremése, a vérbeli evezősember ért és tud igazán. Majd mindenik csónakázó-egyletben bállal kezdődik az évad. Eleve meg kell engesztelni az asszonyokat-lányokat a majdnem teljes nyári elhanyagolásért, melyért legfeljebb csak a tenispályán jár ki itt-ott némi kárpótlás. Híresek a főváros társaséleteiben a *Hunnia* báljai, melyeken a téli elite-bálok táncospárjai bucsúznak egymástól őszig. A mama meg a lánya mennek falura vagy valahova fürdőzni, a gavallér meg kihuzozkodik a csinos kétornyos klubházba, ott eszik-alszik-lakik és frakk, meg császárkabát helyett a kényelmes, mindennapi vörös-kék evezősing az egyenruhája; a városban pontosan kiszámítva csak annyi időt tölt, a mennyit a hivatal megkövetel tőle.

S megkezdődik a késő őszig tartó boldog, idegnyugostáló henylés, a vidám, dologtalan napok szakadatlan sorozata, melyekre csak egy-egy esős napon borul árnyék. Reggel, mihelyt felébredünk, kipattanunk az ágyból az ablakhoz. A lét legnagyobb kérdése: milyen az idő? Ragyogóan süt a nap, báránnyelű sincs az égen, szellő sem mozdul. Mialatt a nagy, tágas fürdőszobában prűszkölnök-hápopunk a csapok előtt és zuhogók alatt, a klubkomornyik künn a napsütötte terrazon terít a reggelizéshez. Jaj neki, ha szórakozottságában a helyet a ponyva árnyékában jelöli ki. A napsugarat könnyelműen pazarolni nem szabad, különösen a reggeli napot nem, mely a legszebben és legegyszerűbben barnít. Gyors táplálkozás után kezdődik a napi munka első része: a tutajon való heverés.

A csónakház kikötőtalján letűzvék már a ponyvatartó léczek; ezekre kerül a vászonponyva, mely a part felé a profán világnak kíváncsi szeme elől védi a tutajon sűtkézők felekezését. Szép egyenes sorban egymás mellett egy-egy kényelmes nyugágy; ki-ki lerúgja a szalmapucosot, a sarokba hajítja egyetlen ruházatát, a bolyhos fürdőköpenyvet, bemártja sípkáját a Dunába és leheveredik. Kezdődik a *napfürdő!*

Ki merhetné kontár tollára venni leírását a *sűtkézés* névű nagyszerű és komoly ritusnak, melyhez lelkiismeretes, tudományos készültség nélkül fogni és melyet a megfelelő magabizalom áhitat nélkül végezni vagy éppen a partról gúnyolni csak közönséges lelkek, műveletlen barbárok képesek! Mink, kik évről-évre állhatatosan hódolunk a nap kultuszának, nagy fensőséggel tekintünk le mindazokra, a kik szegények, élnek és meghalnak a nélkül, hogy valaha is izlelték volna a regula szerint való napfürdőzésnek leírhatatlanul fenséges gyönyöreit, rejtelmes és titkos élvezeteit! A ki

sűtkérezni akar, mindenekelőtt beiratkozik az egylet napiskolájába. Mert a sűtkézésnek bizonyult a tudománya, melynek arkánumaiba közakarattal megválasztott agg és tapasztalatokban megkopaszodott iskolamesterünk vezet be az újoncot, fáradsáttalanul magyarázva neki, hogy esetről-esetre mit javall az iskola és mit nem javall az iskola? E javallatoknak feltétlenül engedelmeknek kell, mert az engedetlenkedőt a mester (pl. a Hunniában Ziinszky István országos képviselő) könyörtelenül kicsapja a napiskolából! Mehet a boldogtalan át a Császárfürdőbe, a hol azonban csak zugiskola van és a barna nap-szint tulajdonképpen csak hamisítják. A Ziinszky István-féle jó és államilag is elismert napiskolának több rendbeli fontos javallata van, így pl. sűtkézés közben beszélni, vagy éppen fűtől a világtól sem szabad, mert a nap mindjárt felhő mögé bujlik és vége a sűtkézésnek: az illető elfűtülte a napot és súlyos rendbírósággal büntődik. Mulik a délelőtt, a nap egyre magasabban jár az égbolton, egyre tüzebben tűz, a sűtkézőkről szakad a verejték a rettenetes, agyvelőlágyító hőségben. Hősiesen, kitartóan fekszenek, félangolra sültén, vörösén, mint a főtt rák, nyögve és kidülledő szemekkel; de egyik sem tágit s mindenik félszettel lesi a másikat: boldog fölényvel, ha a feketeségben elmarad mögötte, de irigyen, ha a konkurrens klubtárs már a szudáni néger-rikordnál tart. De aztán este, mikor fel kell venni a ruhát, feltűnő óvatossággal mozog mindenki. A hirtelen lesüléstől hólyagos, gyulladt bőr minden legkisebb érintést parázsszal való égetésnek érez s otthon lefekvéskor mázsaszámra fogy a hűsítő, enyhítő vazelinkezős, melyet sziszegve kennek magukra a napiskolának szájalomra-méltó mártirjai.

A ki nem ér rá reggeltől a tutajon heverésni, mint a többiek, az idő-milliomosok, rendszeren csak délfele érkezik. Víze bucsátkozik egy-egy skiff azokból a keces, karesz csónakokból, melyeknek sebes, könnyű futásában oly szívesen gyönyörködik a parton, meg a Margitszigeten sétáló közönség. Együléses, átlag hat-hét méter hosszú, végeik felé vékonyodó, középtűt legfőjebb 35—50 centiméter széles járművek ezek, a közepen annyi nyitott helylyel, a mennyi az evezősnek előre-hátra mozgó ülése számára kell, a csónaknak többi részét vízálló vászon borítja. A két hosszú lapát ú. n. külvillán forog, mialtalt az evezős nagyobb erőt fejthet ki; az ülés azért mozgó, hogy az evezővonalas, a *stroke* hosszabb s tehát kiadósabb legyen, azonfelül a hátra-csúszásnál a két lábón van a munkasúly s ennélfogva az evezés nem kizárólag a karokat fárastja. A skiffcsónak rendszer körülmények között hat-hét kilométert jár óránként vízfolyás ellen, lefelé átlag tizennégy-tizenötöt. Nagyon

KATONA JÓZSEF KECSKEMÉTI SZOBRA.

kényes jószág; vékony, alig egy-két milliméter széles cédrusfából készült a bárhol egy erősebb ujjnyomással behorpasztható. Az együléses csónakokon kívül vannak két-, három-, négyüléses, nyolcüléses hajók is, melyekben ki-ki a csónak leghátulján ülő vezér-evezősnek csapásai után igazodik s az evezősök egyes, kettes, hármas stb. néven szölongatják egymást. Nagy vetélkedés folyik mindenkor az egyes csónakdák között, melyeknek tagjai eveztek egy-egy szezonban több kilométert. Van egylet, mely szinte kizárólag a versenyvezésre fekteti a súlyt. Meszsze elől vezet a *Pannonia* világhírű külföldi győzelmeivel, melyeknek legértékesebbjeit a legkiválóbb angol evezősök fölött aratta britt vízekben. Nagy tekintélye is van mindenütt a kékeskékű fehér lobogónak. A *Hunnia* nem vesz részt versenyeken; megelégszik az évenként való augusztusi házi-versenyvel, melynek díjai között mindenkor vidám, de eguttal elkeseredett versengés tárgya az az üveg pezsgő, melyet az utolsó tartozik fizetni az utolsóelőttinek. Mindazáltal a túraevezés terén úttörő volt a *Hunnia* azelőtt is, most is. Mintegy húsz esztendővel ezelőtt — akkori időben példátlan és vakmerő vállalkozás — őt tagja: Lisznyay Damó Tihámer, Lisznyay Elemér, Pály Viktor, Pálfi Lajos és Pogány József, végig evezte a Dunát Budapesttől a Fekete-tengerig, őt országon által kétezer kilométernyi utat huszonöt nap alatt megtéve. Ezt a ma is senkitől utól nem ért utat húsz esztendővel később, 1903-ban őt másik tag, dr. Petz István, dr. Botzenhardt Ferenc, dr. Jeszenszky Andor, dr. Melzer István és Ricker Ernő kiegészítette egy utazással, melyen négyes-csónakban a Duna forrásától, Donau-Eschingentől Budapestig eveztek, 15 nap alatt 1212 kilométert téve meg, úgy, hogy a *Hunnia* vörös-kék lobogója végig az egész Dunán, forrásától torkolatáig, lengett diadalmasan. A *Hunnia* legszorgalmasabb evezőse dr. Petz István, ki ezen a dunai úton kívül egyedül végig evezte már a hosszú Marost, a kanyargó Tiszát, a rohanó Vágot stb. a skiffnél lassabb járású, ú. n. canoe-csónakon. A szeszélyes és nem minden veszedelem nélkül folyó Vágot törékeny skiffen elsőnek Beniczky Odón evezte végig az idej nyáron, a Fekete- és Fehér-Vág lptói összefolyásától Komáromig négy nap alatt.

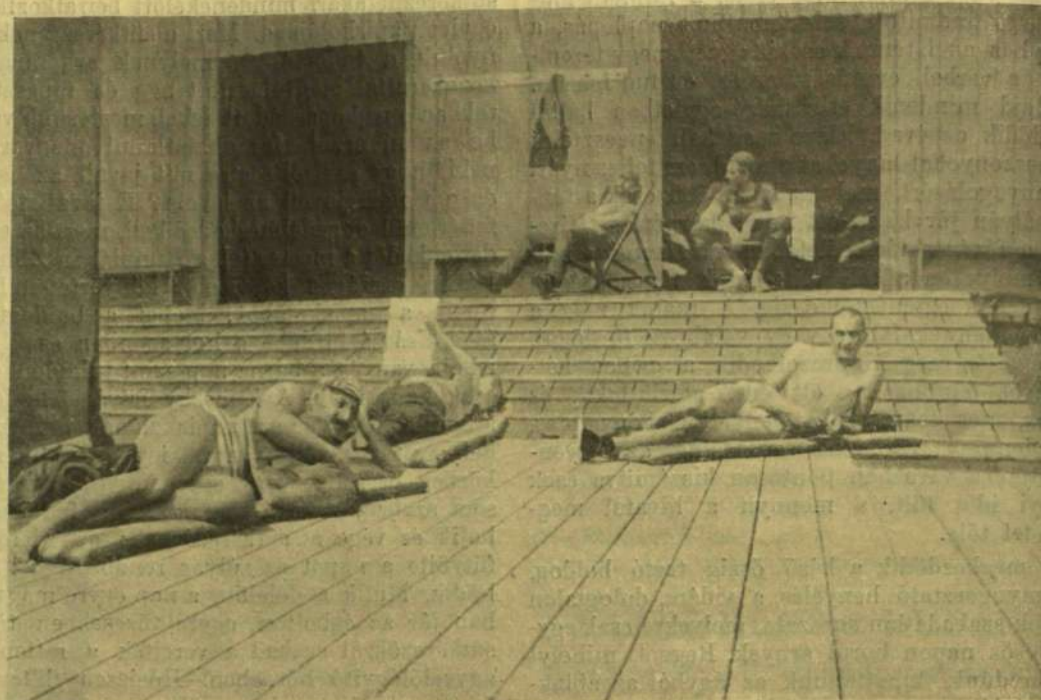
A rendes, napi kirándulások persze jóval közelebb fekvő ezélokot tűznek maguk elé. A Margitsziget körül, az újbudai kikötőig, a kisebbik folyamágban az újbudai hídig, a szentendrei szigetcsücsig, vagy a Lupa-szigethez járnak leginkább az evezősök. Kedves kirándulóhely az Öregasszony-csárda az újbudai-híd felett, az Ökör-csárda, a Horányi-csárda, meg a Vár alatt a Pokol-csárda. A kik ott-on maradnak, sűtkézésel, alvással, teniszjátékkal töl-

KATONA JÓZSEF SÍRJA A KECSKEMÉTI TEMETŐBEN. KÁKUC & LÉNYEK MÁTYÁS

KETTECSKÉN.

A "NAP-ISKOLA."

tik el a napot. Vannak, kik komoly képpel naphosszat áldogálnak a parton, halászhorogra lesve a dunai halat. A vasárnapi balmész közönség sűrű gyűrűben állja körül őket, noha még a világ teremtése óta arra nem volt példa, hogy ez ál-Singhofferek valamelyike csak egy cigányhalat is fogott volna egyetlenegyszer. Mindazáltal makaes következetességgel, konok s minden gúnynak fittyet hányó kitarással kiállnak minden delután a partra, nem is sejte, hogy már a halak is gúnyosan vigyorogva úsznak el őrhelyeik mellett. Rendkívül népszerűek a klub-vacsorák a bokorszegélyes terraszon. A hunn-vacsoráknak minden más evezőegylet által irigyelt különlegessége, hogy bármily rekkenő nyári nap estéjén is ki nem marad a hús tátrai szél, mely szerződés szerinti immár húsz esztendő óta mindennap pontban este tizenegykor érkezik egyenest a Tatrából, kizárólag a hunnok használatára.

Nagyszerű mulatságok esnek a Hunnia alagi szőlőtelepén. Egy-egy vállalkozó-társaság befűttet a csónak-tutaj mellett veszteglő Meleor kazánjába, a kis gőzcsónak szép asszonyokkal, lányokkal megrakva feliheg egy-két óra alatt a bájos dnnakeszi villához, mely a körülötte levő szőlőbirtokkal együtt büszkesége az egyesületnek, nem is szólva az ugyanott épített kőpartról! Fölséges csirkepörkölt, hamisítatlan szegedi túrócsusza a vacsora, nem ritkán csak az éjjel veti haza a jókedvű társaságot. Nincsen is szebb dolog, mint az ilyen éjszakai hazatérés a Dunán. Mert szép a hajnali Duna, mikor az első napsugár meleg, ébresztő csókja illeti az alvó vitzükröt, a hajlatos partok bóbiskoló füzeit, a sötétzöld pázsitok karcsú virágait. A mozdulatlan víz ezüstös leplén hosszú,

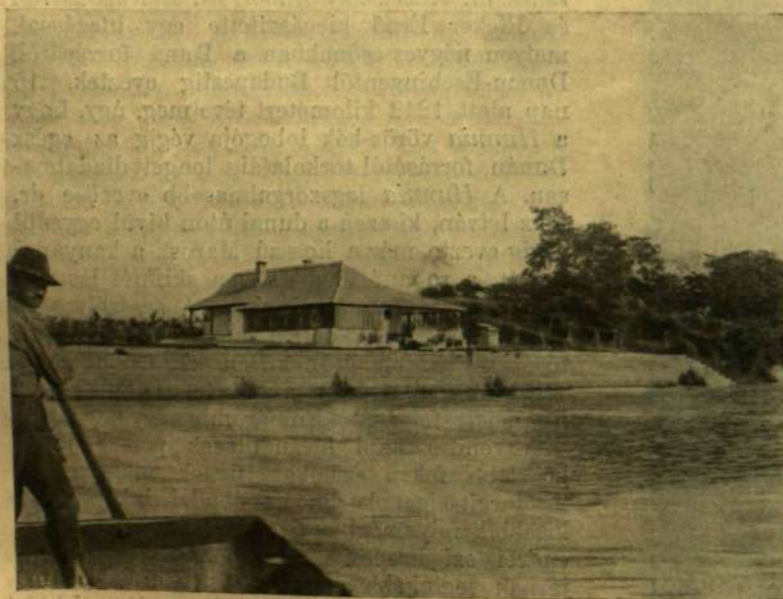
fényes aranyfonalak ragyognak és sziporkáznak egyre sűrűbben, egyre szebben s a napkelte pillanatában egyszerre biborszínű tűz hőmpölyög a partok között viz helyett. De szép a Duna éjjel is, mikor a hold egyszerre úszik fenn az égen s lenn a vizen. Csodálatos fénye szomorú bájjal ömlik el minden s ott reszket a vizszínen tükörképe a csillaghimes mennyboltok, melyen egy-egy repülő csillag olykor végigszánt s szikrázó ívben hull alá a messze végtelenbe. A langyos, szellőtelen nyári éjszakában hangos buzgalommal pöfög lefelé a kis gőzmasina, míg messze lenn kigyúlnak a nagyváros lángjai s a mint világuk összefolyik, valóságos fényfelhő lebeg a sötét égbolton a város fölött. S közelebb érve, mint két végtelen hosszú, fehéren szikrázó gyöngy-sor világítanak a két partnak nyilegyenes, a távolba vesző lámpasorai. Királyi ékessége, foglalja a folyók királyának. A gőzcsónakon elnémul a vidám lármá; elfogódva, gyönyörködő szemmel bámuljuk a csuda látványt, melynek sehol a világban nincsen párja. Akad, ki egy kedves kezét megkeres a sötétben s egymáshoz simulva, hangtalan ajakkal, andalogva, mámoros szívvel, szállunk alá a nesztelen vizeken a mesefényes tündérváros felé...

Hajh, azóta elmúlt a forró nyár. Fehér dér lepi be a pázsitok zöld selymét, a partok kopasz jegenyéit rázzák a novemberi szelek, a meztelen tarlok felett károgó varjúcsapatok kerengenek, vad viharok vágatnak fel-alá a tajtékos folyamon s a fakó felhőkből hull az ólmos, vizes hó. A párolgó tea mellől kitekin-tünk az ablakon és kiszáll bánatos sóhaj-tásunk: hová lettél, ragyogó, meleg augusztusi napsugár?!
Beniczky Ödön.

A TEMPLOMOK HAZÁJÁBÓL.

Ha az ember nálunk csak arra a nagyon feszes viszonyra gondol, melyben a francia köztársaság a katolicizmussal ma él, úgy alig találhatja hihetőnek, hogy Franciaország valaha «az egyház legidősebb leánya» elnevezését viselte. De menjen csak Normandiába, a Calvados-megye székvárosába, Caen-ba, s attól éjszakra a manche-i tengerig: oly templomokat fog ott látni, melyek az említett körülrást fényesen igazolják és kézzelfoghatólag magyarázzák. Oly nagyszabású, nemes stílusú, faragott kőépítmények azok, melyek egyrészt fenn hirdetik az ottani lakosság áldozatkész vallásosságát, másrészt pedig mint az építészet valóságos remekei, elvitázhatatlanul megérdemlik, hogy hozzájuk ezen művészet művelői és barátai megbámulásuk és tanulmányozásuk czéljából minél sűrűbben elzárándokoljanak. Az ily természetű kirándulás reánk, magyarokra nézve annál is inkább üdvös volna, mert alkalmat nyújtana észrevenni, hogy mennyit kell még dolgoznunk, ha a nyugati népek polgárosultsága magaslatára akarunk emelkedni a művészetek terén!

Két megjegyzést kell itt előrebocsítani a következők könnyebb megértése okából. Először azt, hogy a csücsives stílust, melyet góthikusnak is nevezünk, a francziák úgy tartják a magukénak, mint a németek. Ez a stílus egyébiránt a kérdéses vidéken nem az egyedül uralkodó; román stílusú templomok is vannak ott a legrégebb időkben. Bármily stílusúak legyenek is azonban, kétségtelen bizonyosságai azon valóságnak, hogy a középkorban a templomok nagysága, szépsége a köz-

A "HUNNIA" ALAGI NYARALÓJA.

A "HUNNIA" CSÓNAKHÁZA.

NYÁRI ÉLET A DUNÁN. — Dr. Vuk Mihály féltetele.

ségek büszkeségét képezte és egyszersmind a műérzek természetes és folytonos ábrantartására is szolgált a nagy közönséggel szemben. Fontos feladat, melyet nem egy iskolai törvény megszavazásával akar megoldani a jelenkor.

Másodszor tudomásul veendő az is, hogy ez a vidék volt Hódító Vilmos hazája, s hogy ennek emlékével van tele Caen városa. Ennek eredete a XI. századra tehető, a mennyiben okirat a nevével 1006-ban tesz először említést. Úgy véli azonban Trebutien, historiographusa, hogy a szász rablókalandorok már a harmadik és negyedik században is laktak jelenlegi helyén, az Orne folyó partján. Annyi áll, hogy némely caeni utcának még ma is szász neve van.

Két hóval azelőtt, hogy Divesből Anglia meghódítására indult volna, azaz 1066 junius havában szenteltette föl Hódító Vilmos, neje, Matild hercegné jelenléteben, a caeni Szent Háromság templomát. Ez egészen román stílusú, és két négyszögletes toronnyal ékeskedik. Eredetileg csücsösök voltak, de e csücsöket lefordították Gonosz Károly navarrai király parancsára, nehogy továbbra is őrtornyul szolgálhassanak. A templom hossza 110, és szélessége 25 méter. Alatta két és fél méter magas, 35 oszlopon nyugvó kriptá terül el, mely-

VITORLÁS A DUNÁN.

Dr. Vuk Mihály féltetele.

EGY CSÓNAK A VÁGON, PÖSTTÉN MELLETT.

Blum Dime féltetele.

ben a nevezett hercegnő hamvai voltak elhelyezve. A protestánsok és a forradalmárok a sirt 1562-ben és 1793-ban annyira feldúlták, hogy belőle csak egy fekete márványtábla maradt. A templom körül még most is létező nagy épületekben szerzetesnők laktak, miért is az egész épület-tömb «hölgyek apátsága» név alatt ismeretes a nép száján.

A «férfiak apátsága» Caen városa ellenkező oldalán diszeleg, a Szent István-templom körül. Építését 1066-ban kezdték. Hossza 115, szélessége 27 méter. A legújszerűbb normandiai stílusban épült két tornyát góthikus csücsök koronázzák; összes magasságuk 67 méter. Hódító Vilmos hamvai e templomban nyugodtak, de ma már csak egy újabb időben felavatott fekete márványtábla felirata emlékszik meg róluk.

A Szent Péter-templomát Szent Regnobert építtette 1083 előtt. 1793-ban a «Józan ész templomává» alakították át. Tornya 75 méter magasságú. Az épület rendkívül izléses hátsó része valaha az Orne folyóban tükröződött vissza, de miután ezt esatornákon másfelé vezették, ma a templom egészen elszigetelve áll egy square közepén. A benne található számos szobrászati díszítmény között sok van olyan, mely nem vonatkozik vallásos eszmékre.

Különösen megemlítendő a Szent János-templom is, bár nem olyan terjedelmes, mint

NÉGYES A DUNÁN.

EVEZŐSÖK NYÁRI ÉLETE.

A HERMANVILLEI TEMPLOM.

Nem kevesebb, mint vagy tíz templomról lehetne még említést tenni Caenban, de a vidék jellemzése tekintetéből szükségesebb a kis helységek egyháza ismertetésére térni át. Ezek között kettő egészen kiváló helyet foglal el. A delivrandei azért, mert oda egy csudatevő Mária-szoborhoz búcsúba járnak már a középkor óta, nevezetesen 1473-ban maga XI. Lajos francia király is. Az eredeti templom a XII. századból való volt, a jelenlegi újabb keletű.

Az oustrehami templom valódi remeke az építészetnek, rendkívül kedves arányainál fogva. Fő hajója 36 méter hosszú, 24 méter széles és valami 21 méter magas, míg a szentély 20 méter hosszúságú. Homlokzata négy emeletet képez, román stílusban, míg az épület maga már inkább átmeneti a románból a góthikusba. Oustreham helysége a caeni főnebb említett Szentháromsággról nevezett apátságának adózott a középkorban, Hódító Vilmos és neje egy adománylevelle erejénél fogva. A tized részint tojás, részint heringhal alakjában fizetett. Ezenkívül az apátnőnek még az a kiváltsága is volt, hogy ő vehette meg a legjobb halakat az oustrehami halászok hálójából. Egyébiránt a helység a középkorban némi fontossággal bírt úgy kereskedelmi, mint hadászati szempontból is, — ezért volt a templom hátsó része úgy felállítására berendezve, — miután az Orne itt folyik a tengerbe.

A CAENI SZENT PÉTER-TEMPLOM HAJÓJA ÉS KÓRUSA.

A CAENI SAINT SAUVEUR-TEMPLOM.

A THAONI GALVADOS-TEMPLOM.

A TEMPLOMOK HAZÁJÁBÓL.

Oustrehamtól Delivrandeig mintegy tíz kilométer távolságban még a következő szép templomok adnak művészeti jelleget az illető faluknak:

A hermanvillei részben román stílusú templom. Ebben a XIII. századból származó, rendkívül könnyedségű szentély érdemel tetszebb megtekintést.

A lion-sur-mer-i templom a XIV. századból reánk maradt szép üvegfestményeivel.

A luc-sur-mer-i templom a múlt század hetvenes éveiben épített. Tornya nincs, de van helyette egy a templomtól külön álló s a XII. vagy XIII. században emelt óratorony.

A langrunei-i templom a XIII. században épített. Homlokzata középeről igen szép torony emelkedik ki, mely a második emeletig nyílt, s melyet egy áttört köpiramis tetéző.

Kissé észak-nyugatra Delivrandétól fekszik Bernières-sur-mer. Temploma 67 méter magas tornyával, melyet kecses, csúcsos ablakok díszítenek s mely gyönyörű kö-piramisba csúcsosodik, valamint megnyerő bejáratával, valóságos meglepetést szerez az utasnak az öt-hatszáz lakosú község közepén. Főhajója a XI. és XII. században épült, míg a szentély

hihetőleg csak egy századdal később fejeztették be. Az oszlopok úgy itt, mint Langrunében igen előkelők.

Delivrandétól dél-nyugatra van Thaon. Ehez a községhez tartozik a Fontaine-Henry-i renaissance kastély és egy már elhagyott román stílusú templom, melynek a XII. századból származó tornya kövel tetőzött.

A vidék, hol a lakosság ennyit áldozott évszázadokon át a vallásos építészetnek, igen gazdag és egy felsíkon terül el, mely Caen felé aláhanyatlak, s mely mellett a tenger ellen védi Normandiát. Miután a talaj mészke, ebből épültek ott a legszerényebb paraszt- vagy halászházak is. A tenger mellett fekvő helységeket nyáron át a fürdővendégek megszámlálhatlan tömege által özönlí el, kik számára szakadatlan sorban épültek a partokon a villák és szállodák ezrei. A nagyvilág azonban Oustrehamtól keletre, Cabourg, Villers és Trouville felé igyekszik inkább: ott a nyaralás a párisi élet folytatása, míg a templomok hazájában inkább csendes és családi jellegű. Minden izlés, minden erszény számára a megfelelő nyújtani a francia nép sikereinek titka. Tán jó lenne tőle ezt eltanulni a három hegy és négy folyam hónapján is.

Bertha Sándor.

A BUDAPESTI REF. FŐGIMNÁZIUM JUBILEUMA.

Hazai protestáns felekezeteink a nemzetnevelő munkából századokon át derekasan kivették részüket, melyet bárha nem akarunk különös érdemükül felírni, mégis, mérlegelve századokon át tartó mostoha helyzetüket, a haza és közművelődés oltárára hozott, erejük feletti áldozatnak kell elismernünk s mint ilyet kell értékelnünk is.

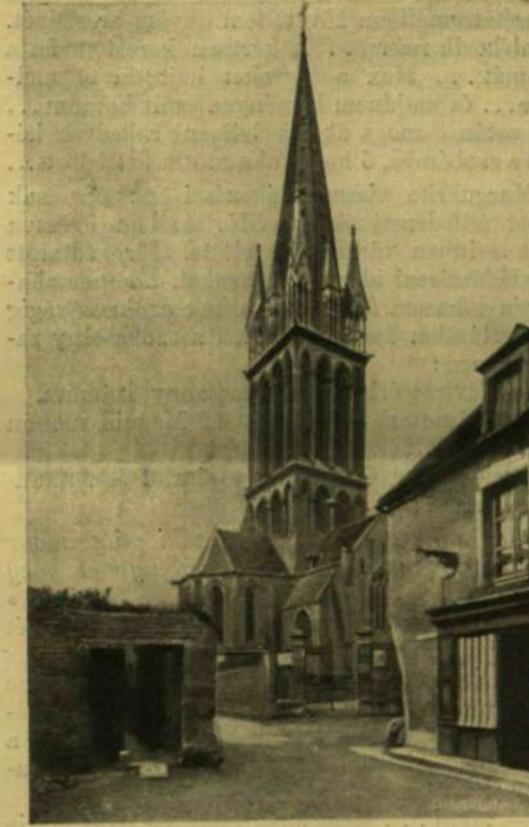
A törököknek Budáról való kiűzése után I. Lipót hadai a protestánsokat is hontalanokká tették s ezen uralkodó egy 1703-ban kelt oklevelében azon kiváltsággal is megajándékozta Buda és Pest királyi városokat, hogy polgáraik közé más, mint római katolikust fel nem vehetnek s azok között meg nem tűrhetnek. E drákói szigorral végre is hajtott rendeletnek II. Józsefnek 1781-ben kiadott türelmi rendeletre véget vetett ugyan, de azért a szétszórt csoportokba csak az 1790—91-ik évi országgyűlés szabadabb szellemű intézkedése öntött némi életet s a 112 éven át tetszhalálra kárhoztatott pesti református egyház csak 1796 táján kezdett feltámadni halottaiból. Kiváló történelmi névvel bíró férfiak befolyásának köszönhetően ez egyház, hogy 1801-ben, az akkori kecskeméti kapun kívül, egy kökerítés között

A HÖLGYEK APÁTSÁGA CAENBAN.

A CAENI SZENT PÉTER-TEMPLOM.

A LANGRUNE SUR MER-I TEMPLOM RESTAURÁLT HARANGTORNYA.

hitvallású evangélikusok négyosztályú gimnáziuma fejtett ki a lehetőséghez mért ellenakciót. A Budán 1777-ben alapított II. ker. kir. kath. főgimnázium már az abszolutizmus eszközevé vált az időben s az 1858-ban megnyitott pesti cs. és kir. r. kath. gimnáziumban (a mai V. ker. m. kir. állami főgimnázium) is azzal jelezte ez intézet szellemét az ezen iskolát megnyitó Haas Mihály cz. püspök, hogy az ezen iskolához meghívott tanárok német kitaratást, német türelmet, német tudományt és német műveltséget hoznak magukkal.

A Török Pál által megalapított ref. főgimnázium a magyar nemzeti szellemnek és tudásnak kíván hajlékot teremteni a német befolyás megtörésére vagy legalább ellensúlyozására s alig pár évi tervezgetés után, úgyszólván a semmiből életre hívta ez intézetet. Jellemző a Török Pál teremtő erejére azon mondása, melyet egyik lelkész barátjának mondott, a mikor ez egy szobájában álló ócska, de jól megvasalt ládára mutatva, gúnyosan kérdezte, hogy talán abban van letéve az általa felállított iskolának a kincse: «Barátom, letett kincsekkel minden bolond tudna iskolát állítani és fenntartani.»

Igaz, hogy e nagy pap oldalán olyan férfiak állottak, mint Gönczy Pál, a kiváló pedagógus és népnevelő, s olyan egyháztanácsosok, mint gróf Bánffy Miklós, gróf Degenfeld Imre, báró Radák István, gróf Ráday Gedeon, gróf Teleki Domokos, báró Nyáry Antal, stb. s főgimnáziumának első tanáraiul Gyulai Pált, Thaly Kálmánt, dr. Ballagi Mórt, Molnár Aladárt,

levő régi temető helyén, vagyis a régi szénaterén (ma Kálvin-tér) egy darabka földet kapott a várostól templomépítés céljára s így az egyház feltámadása valóban a halottak birodalmán következett be. Pedig véle egy csapat szintiszta magyarság tért vissza az ekkor idegenek által ellepelt hazai földre, mely sorsát a haza sorsával mindenkor egynek tekintette, mindkettőt egyaránt szíven viselte. Alig telt el néhány évtized s állott az egyház Istenháza: az ország összes protestáns felekezetei egyesíték erőiket, hogy mint az ország szívében, a tudományoknak is oltárt emeljenek s megeremtsék a pesti protestáns főiskolát. Egy Fáy András s gróf Zay Károly vették kezükbe ez első sorban hazafias eszme zászlaját, de a mely a szabadságharc viharában foszlányokra szakadt, hogy alig hat év múlva egy hatalmas teremtő szellemű férfiú, a Török Pál duna-melléki ref. szuperintendens kezében ismét dadalmasan lobogjon.

A budapesti református főgimnázium is e nagy szellemnek köszöni lételet. A nemzeti elnyomatás legsiralmasabb éveiben fogant meg e terv akadályt nem ismerő lelkében s öltött testet 1859-ben, ellensúlyozásul a szoldateszka uralom nemzetleket ölö, németesítő törekvésének, mely ellen eszidőben csak a piaristák 1717-ben alapított kollégiuma s az ágostai

AZ OUSTREHAMI TEMPLOM.

A TEMPLOMOK HAZÁJÁBÓL.

A TEMPLOMOK ORSZÁGÁBÓL. — A LION SUR MER-I TEMPLOM.

Farkas Józsefet, Tolnai Lajost stb. állíthatta be a Gönczy Pál igazgatósága alatt, de azért az ő lángelkesedése, kitartása és nemes elszántsága volt az olvasztó kohó, mely törekvéseivel egygyé forrasztá a legjobbak lelkeit s a nemzeti művelődésnek, a tiszta magyar szellemnek és magyar tudásnak állandó oltárt emelt.

Török Pálnak e nagy alkotása, a budapesti ref. főgimnázium most tölté be félszázados fennállását s ülte meg örömműnepét a hazai protestáns felekezetek fényes részvételével s a hasonnemű tanintézetek őszinte ovációi közt. Egész sereget kitevő, országos nevű egykori növendékei közül Beöthy Zsolt és Vargha Gyula méltatták ez ünnepen az anyaiskola elévülhetetlen érdemeit, melynek félszázadához új századokat a hazafias nevelés és oktatás érdekében őszinte szívből kívánunk. Az intézetet fenntartó budapesti ref. egyház ez alkalomra megírta az intézet egyik jeles tanárával, dr. Barthos Kálmánnal a főgimnázium félszázados történetét, melynek avatott kézzel megírt lapjairól egy eszmékért lelkesedő korszak forró honzerelme s igaz tudomány után való sovárgása szól hozzánk, mintegy jelezni akarva, hogy csakis ezen az úton haladva érhetjük el magyar hazánk és nemzetünk hön óhajtott felvirágozását. Szalay Károly.

TENGERENTÚLI MENYASSZONY.

REGÉNY. (Vége)

Irtá Daniel Lesueur. — Fordította M. Hrabovszky Julia.

A leány el nem puhult lelke még ellentállt. De Marie Therése szemei olyan éleslátóan, olyan mohón, reménnyel telin csüngtek rajta, hogy Maggie lehullani érezte a szívéből a megdöntött hidegség, a hajthatatlan ítélet, az amerikaiasság, az önérték vértjét és feje a jóakaró vállakra hanyatlott.

— Sohasem vigasztalódnék meg... mama.
— Tehát szereted őt?
— Szeretem.
— Mióta?
— Nem tudom... Tegnap még tagadtam magam előtt. Azt hittem, kötelességből akarok a felesége lenni...

— Minő kötelességből?
— Elmondom... Max olyan bátran viselte magát, olyan jó volt!... Annnyira nem dicsékedett a tetteivel. Ekkor irtam a nénémnek... Ő azt képzeli, megdöntöttségét követek el, csupa nagylelkű lovagiasságból, valódi érzéseim kárára. Nem vallottam be az igazat, sem neki, sem a papának... sem önmagamnak...

Olyan lány suttogással voltak elmondva e szavak, hogy a csend, melyben elhangzottak, folytatni látszott a meghatott vallomást.

— Mióta szereted őt? — folytatta Marguerite suttogva. — Nem tudnám megmondani. Kezdem hinni, hogy már régóta. Azt hiszem,

most, hogy gondolkozni kezdek e fölött, — hogy azon naptól kezdve, a mikor olyan kevéssé szeretetreméltóan követeltem anyám arczképét. Emlékezik rá?... A kertben kerestem fel a mamát... Max a legyeket hajította el mellette... és majdnem keményen szólt hozzám... De aztán ő maga akarta lehozni a kedves kését a szobámba, ő maga akasztotta azt fel ott...

Marguerite visszaemlékezései, az új, csak most felfedezett érzés világításában egészen más színben tüntek fel előtte. Elragadtatott csodálkozással idézte fel azokat. És mostoha-anya sohasem fáradt volna bele azoknak végig hallgatásába. Beszélgetésüket a szobaleány zavarta meg:

— Távirat érkezett a kisasszony számára.
— Számomra? — kiáltott fel Maggie, mohón kapva a kis kék papíros után.

Hirtelen felszakította a táviratot és fenhangon olvasta:

„*Jer mihamarább. Az Éjszaki pályaudvar minden vonatánál várlak. Nyugtasd meg mamát.* Fanteuil.”

— Nyugtasd meg mamát, — ismételte a két nő egymásra nézve.

Mit jelentett ez? E szavakban minden benne volt; a legnagyobb híreltől kezdve egészen a legmegnyugtatóbbakig. De éppen ez a láthatólag kiszámított bizonytalanság nyugtalanította végletesen mindkettőjüket.

— Menj... siess apád után, — szólt Marie Therése, megölelve a mostoha leányát. — Velem ne gondolj. Én a jó Istenhez imádkozva várlak benneteket.

És a jó asszony sietett bezárkózni a szobájába, nem akarva gyengesége által visszatarítani Margueritét. De ott aztán a szegény anya átengedte magát a kétségbeesésnek, mert azt képzelte, fia vagy meghalt, vagy örökre eltávozott.

Nem kevésbé aggályos érzései voltak az Enghien-Párisi útvonalon az első osztály egyik utasnjének is, a ki azt a nagyon rövid utat olyan végtelenül hosszúnak találta. Marguerite egészen sápadtan szállt le a vonatról, szép vonásai görcsösen el voltak torzulva, félig nyitott, remegő ajkai türhetetlen szívszorulásról tanúsítottak.

— Nos? — kérdezte, midőn apját megpillantotta.

— Azért hivtalak, — felelte Fanteuil, — mert te egyedül vagy talán még képes — bár nem bizonyos — Max elhatározását megmánsítani.

— Minő elhatározását?

— Közép-Afrikába utazik. Darlon Róbert Marsaillesban várja őt. Nem is meri az anyját viszontlátni és engem bizott meg, hogy megértessem vele...

— Elutazik!... És te megmondad neki?... Hogy kész vagy nőül menni hozzá? Persze hogy megmondtam.

— És ő visszautasítja a kezemet?
— Visszautasítja, szegény gyermekem.

— Oh, papa, — szolt Marguerite görcsös remegéssel, mely egész testét megrázta, — mennyire örülök!

Mindketten már a kocsihoz ültek, mely az Auver-utca felé vitte őket. Fanteuil ekként egyedül tanuja volt leánya nagy felindulásának, a melyre nem is tartotta volna képesnek az ő nyugodt kis yankee-ját. Marguerite sirt és nevetett is egyszerre, a keble görcsös zokogástól emelkedett.

— Te örülsz?... Tehát csak erőltetted magadat ehhez a házassághoz?... De te szenvedsz is!... Nem lesz valami bajod?

— Nem, atyám, már elmúlt. És nagyon boldog vagyok, biztosítalak. Max akár megy, akár marad, büszke lehetek rá, hogy szereted őt. Most már tudom, hogy eszében sincs a vagyonomra gondolni.

— Szeretni?... Tehát te szereted őt?
— Szeretem, atyám!

— Istenem!... minő furcsa gyerekek is vagytok!... Nem értelek benneteket, sem őt, sem téged. Tegnap Max felesége akartam lenni és nem szereted őt. Ma ő visszautasít téged és te szereted őt. És ő, a ki téged nevetve «tengerentúli menyasszonynak» nevezett, mikor egykor terveinkről beszéltünk neki, ma a világ végére akar szökni, mert a terv valóvá válik...

Marguerite most már megnyugodva, sugárzó arczzal, nevetésben tört ki.

— Ne igyekezzél megérteni a dolgot, kis papám. Az egész kissé komplikált, beismerem. De mondd csak... Max tehát vár reánk?

— De szó sincs róla! Ő elbucszott tőlem. Most az anyjának ír. Neki csak azt mondja, hogy kis kéjtudást tesz és nemsokára visszatér... Nem volt bátorsága viszontlátni őt... És mégis elutazik... el kell utaznia. A fejébe vette ezt a bolondságot, melynek valódi okát azonban nem mondja meg.

— És te reám gondoltál?...
— Igen... mert senki sem veri ki a fejemből... De elég. Megérkeztünk. Ő azonban nem gyantítja ittlétedet. Ha tudná, hogy táviratoztam neked, már nem találnánk többé otthon őt. Itt vagyunk... a kocsit megáll...

— Hová menjek utánad? — kérdezte Marguerite sietve.

— De haza... Enghienbe. Szaladok szegény Rithémhez. Semmi dolgom itt többé.

Fanteuil leánya nem vesztegette idejét a megbeszélésekkel. Már bent volt a liftben. Felért az emeletre. Megnyomta a villamos csengő gombját. Léptek közeledtek. Az ajtó megnyílt. Max és Maggie szemben álltak egymással.

— Őn! — kiáltott fel a fiatal ember.

Ő maga jött ajtót nyitni. Mert egész elutazási előkészületeit egymaga végezte el. Az előszoba tele volt útiládákkal, csomagokkal.

— Igen, én vagyok, — felelte a fiatal leány, gyorsan besuhanva az ajtón, abbeli félelmében, hogy a feles fiú elzárja előle az utat.

Belépetek az ebédlőbe, melynek egészen nyári színezete volt, poros és üres. A függönyök, szőnyegek hiányoztak, a csillár organtimban volt burkolva, a fénymázás díőfabútorokat a finom por bársonya fedte.

Szemben állva egymással, a két gyermek szótlanul nézett egymásra. De fiatalságuk, őszinteségük, szerethetőségük, nagy szomjuk a boldogság után annál ékezőbbül, diadalmasabban hangzott fel közöttük az üres lakás csendjében. Alulról felhangzott az utcai zaj. A nagy renaissance pohárszobákban megcsendültek a kristály-poharak.

— Eljött, — kezdte Max, a leányra függesztve szomorú, beható tekintetét.

Szemeinek ereje, égő elhatározása, uralta a leány szívét.

— Eljöttem bocsánatot kérni öntől.

— Bocsánatot?... Tőlem?... Miért?...

— Mert büszke önértetem gonosz szerepet játszott mindnyájunk között. Apám és az őn anyja elvesztik fiokat, a nélkül, hogy bennem igazi leányt nyertek volna. De ha nem áll el távozási szándékától, Max, igyekezni fogok jóvá tenni...

— Miként?

— Úgy, hogy velük maradok... Megvigasztalom őket... Akarata ellenére is a menyasszonya maradok, a ki várni fogja magát és a ki iránti szánalmából talán majd meg fogja rövidíteni ezt a rettenetes távolléte...

Mialatt Marguerite remegő alázattal beszélte a szeméi könnyekkel teltek meg. Nem rejtette el többé azokat, mint egykoron a bicikli-baleset alkalmával ontott ideges, dühös könnyeket. Max láthatta, mikor azok átlátáson, őszintén peregték alá a mogyoroszinű szemekből. Kimondhatatlan megzavarodást érzett.

— Tud tehát sirni? — kérdezte olyan mosolyal és tekintettel, mely eléggé bizonyította, minő bájosnak találja e könnyeket.

— Szeretni is tudok, bármit hisz is rólam, — felelte a leány.

A kétségbeesés, a szelidség, melylyel e szavakat kiejtette, megfosztotta e mondatot minden merészségétől. És ennél a tiszta lelki fiatal leánynál az őszinteség is egy neme volt a nő méltóságának. Most, mikor már tisztán látott a szívében és igazságot szolgáltatott Maxnak és főleg e kritikus pillanatban, mikor minden félreértés helyrehozhatatlan bajt okozhatott volna, semmi konvencionális szemérem nem volt képes többé elhallgattatni vele az igazságot, mely megdobogtatta a szívét.

Ez az igazság most ki volt mondva. És annak ténye olyan mágius módon nyilvánult, hogy általa minden átváltozott, a lelkek és tárgyak külseje is.

— Oh, édes Marguerite, nem találta ki, hogy azért szököm, mert imádom?

— De hiszen a felesége akartam lenni...
— Kötelességből. A filmhez jutott ez a rettenetes szó. És maga nem adta oda nekem a szívét, jól éreztem azt. Nem adta a szívét, csak a...

— Mit?
— A vagyonát.

— Csitt!... Majd maga is szerez magának egyet a találékony eszközével. Reginald bácsi megtanítja, miként.

— Maggie, hogyan mondják angolul: Szeretem?

— I love you.
— I love you, Maggie.

— I love you, Max.

Ezen az estén, ezen az őszi estén, már majdnem teljesen besötétedett és Fanteuil Jacques és a felesége még mindig a legkínosabb nyugtalanságban vártak.

Mi történt gyermekeik között?... Együtt fogják-e őket hazatérni látni, kibékülve, szerelmtől és boldogságtól sugárzóan?... Vagy pedig a megérthetetlen, a büszkeség, gúny, mindaz, a mi elválaszt és rombol, elválasztotta őket egymástól, a véletlen és a keservek útjára dova őket, egyiket a távoli veszélyekbe, a másikat a titkos könnyek útjára?...

Megdöbbenve, az apa és anya nem beszéltek többé együtt. Félték, hogy talán szemrehányá-

sokat tehetnének egymásnak. De nem tudtak egy helyben maradni, nyugodtan benn ülni a házban. A kertben bolyongtak. A fagyos Rithé világos gyapotsálba burkolta magát, mely halvány foltot képezett a fekete, melabús árnyak között.

Már vagy századszor mentek végig az úton, mely a parkot körülkerítő rácson menten vezet végig. A télizöld, a babérfabókrok és fűzek függönyén át koronként gyorsan tovatűnő világos pontokat vetek észre. A vasútról jövő kis tramway mindig megállás nélkül ment tovább, nem hozott nekik senkit sem.

Végre, mikor egyziben éppen a közeledését lesték, úgy tetszett a két sétáló előtt, mintha kerekék nyikorgását hallanák a síneken, mint mikor a fékező hirtelen megállítja a kerekéket. Aztán néhány pillanatnyi csend a kocsit megállás jelezte, mielőtt a kis vasút dübörgése ismét megkezdődött és a lámpák világa aranyos lepkeként ismét tova nem tűnt a sötét lombok között.

Rithé közel volt az ájuláshoz, egészen megdermedt, görcsösen kapaszkodott a férje karjába, képtelen lévén egyetlen lépést is tenni.

Most a nagy rácson kapu melletti kis vasajtó nyikorgása hallatszott.

Apa és anya egy húsz lépésnyire előttük levő világos helyre szegezték tekintetüket, mert erre kellett elhaladni annak, vagy azoknak, a kik az ajtón bejöttek. Ki fog végig menni e világos tisztáson a fák és bokrok sötét tömege között! Oh, bizonyára egy magányos, bánatteli kis árny lesz, mert a falusi est nagy csendjében semmi beszéd nem hangzott fel.

— És ime, a gyors látomány feltűnik, tova সরan, eltűnik...

Elhaladt, sietve a boldog ház felé.

A széles ágak sötét mozdulatlanága alatt most két ember az örömtől zokogva öleli át egymást. Marie Therése és Jacques felismerték gyermekeiknek kettős árnyát, olyan közel egymáshoz, hogy Marguerite vállá érintette Max vállát.

— Oh, — szolt Fanteuil, megcsókolva feleségének ősz füreit, — nekik megvolt mindenük az életből, a mi nekünk nem volt meg: fiatalság, erő, intelligencia, és mégis, a mi nekünk talán volt, a jobbik rész, ha ők nem találják meg a szerelmet. Mert lásd, ezt nekünk köszönhetik. Fiatal önértékük végre meghallotta öreg szíveink dalát.

A HÉTRŐL.

Stefánia hercegnőasszony. A magyar társadalom egy gyönyörű új alkotásának, az Anyavédő Otthonnak ünnepe megnyitóján megjelent az Országos Anya- és Gyermekevédő Egyesület patrónája, gróf

Török Pál ref. szuperintendens, a budapesti ref. főgimnázium alapítója.

Lónyay Elemérné, Stefánia királyi hercegnő és beszédet mondott. Beszédét, a melyben a nemes földatért való lelkeség mellett szinte lánggal égett a honleány áradó érzése. A «nem hangzatos, de forró hazafiság», a melynek nevében a szívekhez szólt és az új humánus alkotást mindenek jóságába ajánlotta. Mindazoknak, a kik nézték a megjelenésében is fejedelmi asszonyt és hallgattuk nemes szavát, a szívünk megtelt a sajátosságos és meghatott érzések áradatával. Volt idő, mikor azt lehetett hinnünk és remélnünk, hogy alakját a magyar királyné trónszékén fogjuk egykoron látni és fején a magyar királynő koronáját. Ez a reménység neki se lehetett kedvesebb, mint a milyen kedves nekünk volt, a minthogy egyforma és közös volt a fájdalomunk, mikor ez a reménységünk hirtelen meghalt. Odáig volt egy körülrajongott, imádtott királynénk és egy trónörökösünk, a ki népszerűségben is leánya volt a királynéknak. A kit a nemzet szeretett, mert ismert és a ki alkalmat, módot adott a magyaroknak, hogy képét szívükbe vessék. Szerencsének, reménységnek vége lett, de nem lett vége se annak a szeretetnek, a mely a magyar szívekből Stefánia királyi hercegnőre áradt, se annak, a mely az ő szívét az ország és a nemzet iránt eltöltötte. Boldogságának emléke és Isten jóságából új kivirulása egyaránt idefűzi. Stefánia királyi hercegnő rendeltetett sorsának bizonyít, hogy — magyar nő legyen. Vezetője, védője, irányítója a jótékonyágban alkotó magyar szívnek. Oly hálás és hódoló gyönyörűséggel látjuk fején, mint a milyen nemes készséggel ő viseli a méltóság koronáját.

Cook szenvedései. Megint Cook doktortól irunk. Ennek az embernek a sorsa, a mióta hazatért a jéghegyek világából, termékeny és izgató téma. Sok mindent megmagyaráz, a mi a múlt idők nagy távolságából furcsának és érthetetlennek tűnik a ma gyermeke előtt. Csakugyan fölfedezte-e a vakmerő utazó az északi pólust, ezt nem mi vagyunk hivatottak eldönteni. Ott nem voltunk tanui. De tanui vagyunk sorsának, a mióta hazatért és alakja az egész világ figyelmének fórumára került. Még az első üdvözlés diadalnőnepe se ért véget, már felhangzott a súlyos vád, hogy — hazug. Azután a még súlyosabb vád, hogy szédélgő. Azután még egy újabb hír, hogy — örült. Azután pedig — nem merjük azt írni, hogy: végezetül — a legújabb értesítés, hogy — megszökött. De mikor hazugnak hirdették, nem jött hír róla, hogy — lelelték volna. Azt a hírt, hogy szédélgőnek bizonyult, nem követte nyomom, a mit várnunk kellett, hogy — becsukták. Sem az örültségéről szóló hírt az, hogy

A BUDAPESTI REF. FŐGIMNÁZIUM RÉGI ÉPÜLETE A KÁLVIN-TÉR ÉS LÓNYAY-UTCA SARKÁN.

58 éves korában Apatinban. — Benicezi és micsinei BENICZKY ATTILA életének 71-dik évében Tiszafüreden. — Bocskai SVATICOS ALADÁR földbirtokos, Somogy vármegye törvényhatóság bizottsági tagja 41 éves korában Budapest. — Id. STOKOVSEKY ANTAL életének 58-dik esztendőjében. Csődöt szenved. — HORVÁTH FERENCZ okleveles gazdász életének 28-dik évében Újvidéken. — KRUKAVA JÓZSEF 48 éves korában Egerben.

Öz. alsóbüki dr. HORVÁTH JÁNOSNÉ életének 75-dik évében Budapest. — Öz. dr. KISS MIKSA, szül. Asbóth Ilona, Asbóth 48 as honvédtábornok leánya Budapest. — Öz. ADLER ANTALNÉ, szül. Bancalari Hedvig, a Budapesti Első Gyermekmenedék-hely Egyesület alelnöke, a Bölcsőde-Egyesület pénztárosa, Saalfelden (Felső-Ausztria) Karacsberényi BENEY FERENCZ grófné Szombathely. — Thar-nói KOSTYÁL SÁNDORNÉ, szül. Kostyál Sándor 48-as honvédkapitány özvegye, életének 71-dik évében Budapest. — TÓTH LAJOSNÉ, sz. Ratkovszky Erzsébet, Tóth Lajos viihelyi iskolaigazgató felesége, 53 éves korában Vihnyén. — BARNETH B. PÉRCZYNÉ, szül. Mildt Gizella 34 éves korában Budapest.

EGYVELEG.

* A 'Vasárnapi Ujság' 48-ik számában a Képzőművészeti Társulat kiállításáról közölt képeink között Kacziány Odón és Róna József műveinek másolatát a Könyves Kálmán jogosításával közöltük, a Rákóczi-siremlék pályatervét pedig a Tóth István III. díjat nyert pályatervének aláírásából kiharadt Kotál Henrik műépítész és Révész Imre festőművész neve, kik segítőitársai voltak a művészeknek.

* Marconi távolba író gépe. Mint Londonból jelentik, Marconi új távolba író gépezetét szerkesztett össze, melyvel a kimondott szavakat azonnal írásban lehet továbbítani. (G. L.)

Szavakkal nehéz kifejezni, de figyelje meg élvező arcát annak, a ki Veritas teát iszik és bizton buzditani fogja a Veritas tea megízlésére. Kérjük mindenütt és közvetlen a Veritas Angol Termény Teleptől V., Árpád utca 4. Központ Londonban.

Reich Henrik női divatruház (IV., Egyetem utca 9.) nagy bluz occsiójára felhívjuk szives olvasónink figyelmét.

Argentorművek, Rust és Hetzel császári és királyi udvari szállító cég (Budapest IV., Váci-utca 5. sz.) mai számunkban megjelent hirdetésére felhívjuk az olvasóközönség szives figyelmét. A cég képes árjegyzékét ingyen és bérmentve küld.

B. küldeményét megkaptam. Fogadják érte hálás köszönetemet. Meglátásuk, hogy magyar emberrel van dolga a vevő közönségnek és nem szájhős reklám kereskedővel. A magyarok Istene tartsa meg soká stb. Ilyen és ehhez hasonló leveleket kap Tóth József gramofon nagykereskedő Szegeden, kinek hirdetésére felhívjuk b. olvasónk figyelmét.

Csángó börtönösek a finom bőraru készítményei általánosan ismertek és kedveltek, különösen figyelemre méltók az általa most forgalomba hozott 'Rekord' készítmények, a melynek megtekintésére a t. közönség b. figyelmét felhívjuk. Üzlete Múzeum-körút 3. szám alatt van. Lásd a cég hirdetését a jelen számunkban.

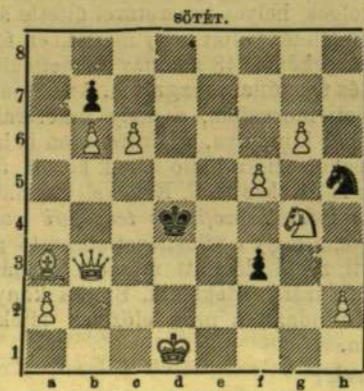
Ha ludtálpa van, ha fáj a lába, kérjen prospektust a Laufer-féle ludtálpfüzökről. — Ingyen küldi Székely és Társa, Budapest, Múzeum-körút 9.

Diana sósborszesz mint háziszer kapható az egész országban. Köztudomás, hogy bedörzsölésekre a legalkalmasabb. Nagyon kellemes hűsítő. Az összes fodorászatokban fejdörzsölésre és borotválkozás után arcfeccskendezésre az urak használják. A fájdalmakat azonnal csillapítja. Masszázásra általánosan minden házban csakis Diana sósborszeszt használnak. Egy üveg 44 fillér.

Pénztárcaikban, öv- és készítményekben, bőröndökben és minden egyéb bőrdisztribúciókban állandóan nagy raktár található Papék József bőrdörzsölő és finom-bőrárurkészítőnél, Budapest, VII., Rákóczi-ut 15/B. A cégnek saját találmányu törv. védett pénztárcaí rövid idő alatt nagy népszerűsége tetek szert.

SAKKJÁTÉK.

A 2671. számú feladvány Huse M. H.-től. (A 'Stratégia' versenyein a II. díjat nyerte.)

Világos indul és a harmadik lépésre mattot ad.

A 2653. sz. feladvány megfejtése Schuster Zsigmondtól.

- Világos. Sötét. Világos. a. Sötét. 1. V11-f4 e5-f6 (b, c, d) 2. V10-g6 b6-a5 3. Be4-e1 b6-e6 (a) 3. Bc6-d6 + Be7-e6 4. Be6-e5 + Kd5-e6 4. Hf5-e7 + matt.

- b. Kd5-e6 1. V14-h6 + Bd7-d6 2. V14-h6 Kd5-c5 3. Vh6-d6 Ke6-b5 4. Vd6-b6 + matt.

- c. Bd7-h7 1. V14-e5 + Kd5-e6 3. Ve5-d6 + stb.

Szerkesztői üzenetek.

Vallomás. Boldogság. Lapos, prózai, semmitmondó elmélkedés, egy kis érzélgősséggel felhígítva.

Magyar sors. Nagyon jó, keserűen igaz téma, de nincs írni kézzel megfogva. A külsőségekre vonatkozó sok apró vonás közt elvész a lényeg, maga a téma.

Másik. Gratuláció. Nem közölhetjük, mert fáradt, szürke az előadásuk s tartalmuk sem valami meglepő és érdekes.

Levél. Missis levélnek kedves, de költői műnek nagyon kevés. Magánkörben egy semmitmondó apróságának is lehet hatása, a nagy nyilvánosság azonban többet követel.

KÉPTALÁNY.

A 46-ik számban megjelent képtalány megfejtése: Csupán a gyvaság fogadja el harc nélkül a csapást.

Felolós szerkesztő: Hoitsy Pál. Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Reáltanoda-u 5. Kiadóhivatal: Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

MARGIT GYÓGYFORRÁS Beregmege. Gyomor, belek, húgyhólyag a különösen a légzőszervek hirtelen bántalmával igen jó hatású mag... akkor is, ha vérzések esete forog fenn... Megrendelhető: ÉDESKUTY L.-nél Budapest és a forrás kezelőségénél Munkácsón.

KARÁCSONYI ÉS UJEVIAJÁNDÉKOK LŐW SANDOR ÉKSZERÉSZ ÉS ÓRASZÁL BUDAPEST. JÓZSEF KÖRUT 81. ÁRJEGYZÉK, INGYEN.

Babátündér. Fél méternél magasabb, jéré és éneklő óriás baba; mozogja fejét, jár, esőket dob és két vir dal énekel. Gyönyörű csipke ruhában csak 15 kor. Igen finom hatisz ruhaban, csipke kalappal csak 20 kor. Vidékre utánvétele. Baba-köröni széküldési ház Fekete V. Gyula Bécs 5. Schönbrunnerstrasse 32/B.

ÚJDONSÁG! PAPEK-féle törv. védett pénztárca. erős zergebőről. Előnyei: egy dr. bőrből készíte, minden pénz-nem külön van, lapos és nem meret. — Urak részére 11 cm. hosszú, 7 1/2 cm. széles 3 korona, hölgyek részére 11 cm. hosszú, 6 1/2 cm. széles 3 K. Vidékre 2 darab megrendelésnél portómentes küldés. PAPEK JÓZSEF bőrdörzsölő és finom bőraru készítő Budapest, VIII., Rákóczi-út 15/B. — Árjegyzék bérn.

Valódi nemes hazai kanári madarak. Kítűnő és szorgalmasan éneklő hímek darabja 8, 10, 12, 15, 18, 20 és 25 korona, tenyészőstényékek darabja 3 és 4 korona. Elő megérkezéséért szavatolok! A legmesszebbmenő garancziák. A szállítás, mintán a csomagolás a legelőszervekben eszközöltetik, a legnagyobb hídegen is történhetik. Árjegyzék kanárikról, papagályokról, tengerentúli madarakról és kezelési, valamint tenyészési utasítás 20 fillér bélyeg ellenében küldetik. NEUMAYR PÁL Zalaegerszegen.

PETROLNERUDA kítőnő hajvíz. NERUDA FÉLE Pipere Borász KÉSZÍTŐ NERUDA NÁNDOR BUDAPEST IV. 1. ÁRNYÉK HÁZISZER 1 üveg ára 1 korona 50 fillér.

MI AZ, A MI A LEGKELLEMETLENEBB A VASALÁSNÁL? Hogy éppen akkor kell kimenni a folyosóra azt kitisztítani, mikor a legjobban van kimelegedve! Hogyha belejű vagy fűjtőt használ, azra s haja tele lesz hamuval. Hogy zenkivil még a ruháját is könnyen kiégeti, hogyha kályhacsövet használ, azt a szél vagy az arra haladó fűdöntik s ha már arra kerülne a sor, hogy használatba vegye, újból hozzáfűthet annak élesítéséhez. Szóval több időt tölt el a tisztítással, mint magával a vasalással. Tessek meggyőződve lenni, mindez megszűnik, ha hamurostát használ. Ha Ön eddig 2 napig vasalt, ezentul egy nap alatt kész lesz. Kapható minden háztartási üzletben, ára 2.80 K. Részletes ismertetőt lev. megkeresésre készséggel küld MÜLLER HANS Budapest, Aranykő-utca a 8. sz.

Medve vagy majom! A legeredetibb új játékszer! Bukfenczet hány! Fejtetőre áll! Rendkívül tréfás! Legújabb játékszer, majom vagy medve (26 cm. nagy) a legújabb szórakoztató, a leggyönyörűbb játékszer, melyet el lehet képzelni. A kar balra való tolasa által egy az állatka belsejében levő óramű huzait fel, amely, az állatkat földre ültetve az a legkomikusabb mozdulatokat teszi, olyannyira, hogy a gyermekek hangos kacagásban törnek ki és a felnőtteket is nagyon mulattatja. Majom vagy medve tetszés szerint csak K 3.50. 2 darab csak K 6.50. Eladás utánvétellel az újdonsági áruházból HEINRICH KERTÉSZ, Wien, I., Wollzeile 34-U.

A 16-os Browning serétes automata ismétlő fegyver megjelent és belőtt példányok gyári áron legjobban nálam szerezhetőek. Vadászfegyverek legjobb fajtáim nyok u. m.: Nowotny I. Frága, Holland & Holland, Purdey Scot stb. Sport és utazási cikkek rendkívül nagy választékban, a megszokott szolid áruk mellett, :: legjobban beszerezhetőek :: HUZELLA M. cégnél Budapest, IV., Váci-utca 28. Legújabb árjegyzék ingyen és bérmentve.

DÁVID KÁROLY ÉS FIA doboz-, papíráru- és szab. fémkapocs-gyára Budapest, I., Mészáros-utca 58. sz. Telefonszám 41-43. Sürgőnyezim: Cartonage. Gőserőre berendezve. A magyar kir. dohányjövődék szállítója. :: Napi gyártás 150,000 doboz ::

A 25 év óta létező SÁRKÁNY J.-féle asztalos és kárpitos butoriparos Budapest, VII., Erzsébet-körút 26. sz. a. helyiségeinek átalakítása következtében a raktáron levő összes asztalos- és kárpitos butorok a míg a készítő tart, úgy készpénz, mint részletfizetés mellett, minden elfogadható áron kiárusítatnak. Készpénzfizetőnek további 10% kedvezmény. Fize vásárolt árak kívánatra 1910 február 15-ig rezerváltak. Butorvevőknek ezen kedvező vásárlási alkalom legjobban ajánlható. XXXXXXXX

SANITAS SZOBAGÖZFÜRDŐ hozasson tölem azonnal 8 napi próbára aki csúsz, kösvény, ischias bántalmait ellen már mindent próbált eredménytelenül. Kapható havi részletfizetésre. Ismertető könyv ingyen és bérmentve. — FÖRSTNER ALADÁR, Budapest, VII 17. Alsóerdősor 30. szám. xxx

Telt kebel elérésére. Szép kebelt szeretni, ma már nem képez tüköt a hölgyvilág elött, a mióta a Pillules Orientales (keleti labdacok) csodálatos hatás ismeretese. Ezek a pillulák valóban azon tulajdonsággal bírnak, hogy a kebelt kifejlesztik, megszilárdítják és ujfalakítják, ép úgy a nyak és vállcsontok írgreit megemlítetik az által, hogy a kebelnek keses teltséget kölcsönöznek a nélkül, hogy a derekat kibővítenék. A keleti pillulák főleg keleti nő-revnykivonatból készülnek s az irtalmas arzénólt teljesen mentesek. Hatásit nem szabad hasonlót ezlía más kiltés vagy belső használatra szolgáló szerrel összetévesztelni. Egy több mint 20 évi eredmény a Pillules Orientales hírnevét megerősítette annyira, hogy úgy a fiatal leányoknak, mint az asszonyoknak az egyedüli eszköze arra, hogy telt s szilárd kebelre legyen szert. Könyv és dískrét kezelés, tartós eredmény már 2 havi használat után. Egy üvegeske használati utasítással 6.45 kor., utánvétellel 6.75 kor. Főraktár Budapest Török József VI. Király-utca 12. Prágában Fr. Wittek & Co. Wassergasse 19.

Legalalkalmasabb ajándéktárgyak! Erősen ezüstözött chinaezüst-árúk Evőkészletek, kávé-, tea- és mokka-, továbbá likőr-, sör- és borkészletek, szivar-garnitúrák stb. nagy választékban megrendelhetőek legolcsóbban úgy kész :: :: pénz, mint 20 havi :: részletfizetésre ELEK ÉS TÁRSÁNÁL Budapest, IV., Károly-körút 10. Kívánatra a portóköltség viselése ellenében megtekintésre is szállítunk. Teljes áttekintést nyújtó china-ezüst árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik meg. ::

Elsőrendű magyar borokat ajánl JÁLICS PINCZE, Budapest. Tulajdonos: Kertay György. V., Nádor-utca 1. Telefon 45-54, VI., Andrassy-út 14. Telefon 64-13. Minden előkelő fűszer- és csmegekerekedésben ia kapható.

BUTOR izléses és szolid kivitelben, teljes lakberendezések készpénz vagy részletre kapható SÁRKÁNY I. butoriparosnál, Budapest, VII., Erzsébet-körút 26. sz. műhely és raktár.

HÜTTL JIVADAR Cs. és kir. udv. szállító porcellángyáros BUDAPEST

Alapítva 1854. évben. V., DOROTTYA-UTCZA 14. SZ.

Bel- és külföldi porcellán, angol fayance és üvegáruk. Legnagyobb választék étkező-, kávé-, teás-, jour-(sandwich) és mosdó készletekben. :: Monogrammos és címeres készletek. Használati és dísz-tárgyak. :: :: :: ::

Most megjelent képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

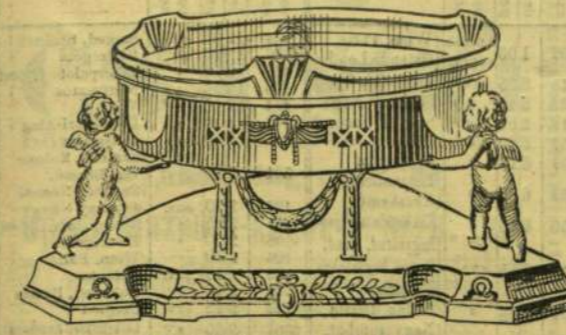

Dús raktár a meissen szász királyi, francia li-moges-i és a koppenhágai dán kir. porcellángyárak készítményeiből. :: Alumínite francia tűzálló porcellán főzőedények. Teljes kelengyék. Saját porcellángyár Budapesten. :: ::

ARGENTOR-MŰVEK

Csász. és kir. udv. szállító RUST & HETZEL Csász. és kir. udv. szállító

Gyári raktár: IV. ker., Váci-utca 5. szám.

7244. Gyümölcstartó. K 64. —

Mindenféle dísz- és használati tárgyak a legjobb minőségű chineazüstből és a legmodernebb kivitelben. Naponként újdonságok jelennek meg. Sétabotok és cigarettatárcák valódi ezüstből dús választékban.

Használt tárgyak a legutányosabb ár mellett ujja alakíttatnak. A legjobb tisztítószert az „ARGENTOL” valódi- és chineazüst részére. Darabja 30 fillér.

6610. Liqueurservice. K 41. —

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nincs szebb, olcsóbb, kedvezőbb karácsonyi és újévi ajándék, mint egy beszélőgép! Tónéküli fonográf! Hengerrel 4 frt. Gramofon 2 módarral 9 frtől. 10 évi jótállás! Nagy kétfoldos lemezek 4 frt 25 kr-tól felfelé. Szállítok minden gyártmányú lemezt és gramofont. Előnyös lemezszere! — 10.000 újdonság! Magyarország legelőcsőbb beszerzési forrása TÓTH JÓZSEF gramofon nagykereskedő, Szeged, könyök-utca 33. Új képes gramofon és lemezárjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagy BLUZ occasió

angol costumok, felöltők, aljak, pongyolák, juponok a legszebb kivitelben, jutányos árakban kaphatók ::

REICH HENRIK

cézgnél Egyetem-utca 9. szám. — Saját műhely.

Egy szép arc

ajánló levél minden szívről, melyet az anyatermészet kövevényeinek utralva adott. Sajna, csak kevesen dicsérik meg ezzel az előnyvel. Rózsás arczint és finom arczbort azonban — hála az arczápolás-művészt vívmányainak — ma már minden hölgy szerethet magának egy alkalmas szer használatával. Egy ilyen szer a brünni

Grollich-féle szénavirágzsappan

a mely értékes erdei és mezei virágok kivonataiból van készítve és a mely arczint megszépíti. A haj a Grollich-féle szénavirágzsappan használatától dúsabb és hullámosabb lesz. Továbbá mint gyermekzsappan is kiváló szolgálatot teljesít a Grollich-féle szénavirágzsappan. Egy darab ára — elegendő több hónapra — 60 fillér.

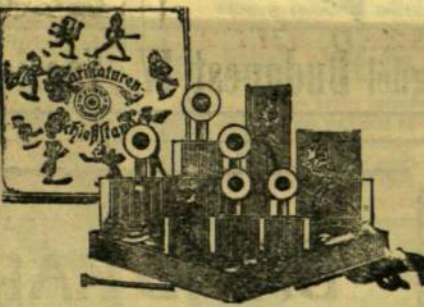
Szétküldési hely, a hová a megrendelések küldendők: JOHANN GROSLICH vegyi-kosmetikai laboratoriuma a stéher angyalhoz Brünn.

Főraktár Budapesten: Török József, Király-utca, Egger Nádorgyógytára Váci-kört 17, Molnár és Moser drogeria, Koronaherczeg-utca 11., Detsinyi Károly drogeria, V., Fűrdő-utca 10., Lux Mihály drogeria, IV., Muzem-kört 7. sz.

Kiakar jól mulatni? Legújabb és legérdekesebb társasjátékok!

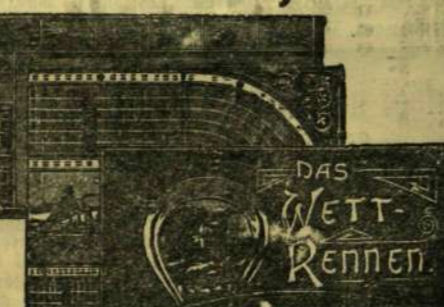
2827. szám. **HOKI-POKI** rendkívül bohó, sok tréfát és humor tartalmaz, úgy, hogy mindenki mulat rajta. Nagyon sokat kell nevetni. Tartalmaz: 1 eledekamra, 2 lépcső, 2 disznóca, fából faragva. Komplet 2 személy számára magyarázattal együtt kor. 3.50. 4 személyre 4 lépcsővel és 4 disznóval és nagyobb csak kor. 5.50.

2826. szám. **Lövölde tréfás alakokkal.** Nagyon mulatságos! Nagysága 39 x 39 cm. Tartalmaz: 8 mozgatható ezéltáblát, melyek ha találva lettek, eldőlnek és nagyon tréfás karikatúrákat mutatnak. Egy pisztoly gummitöltéssel, tenát teljesen veszélytelen. Legnagyobb szórakozás! Teljesen komplett, egy játszma csak korona 3.80.

2825. sz. **Miksa és Moritz.** Humoros lövőjáték. Nagysága 42 x 33 cm. felállítható fa-csálattáblával és egy teljesen veszélytelen gummitöltésű pisztollyal. A két hába a fa-csálattábla hátsó oldalán elhelyezett készülék elé odallították. Ha szótán a csál találatot, úgy a megfelelő hába felugrik s minden lövésnek, akár öreg, akár fiatal, nagy örömet fog szerezni, ha egy jól célzott lövés által hol Miksát, hol Morizot rejtekhelyéből elősieteti. Komplet játék csak kor. 3.80.

2877. sz. **Lóverseny.** Nagyon kedvelt társasjáték, melyben tejesz szerint többen vehetnek részt. Nagy, remekül színezett játéktárral, valamint 6 zsokéval, koczkával, stb. Csak kor. 1.90. Nagyobb és finomabb játéktárral, 6 rugóval bíró zsokéval csak kor. 3.80.

1040. sz. **Posta és utazási játék,** amelyben 6 személy is részt vehet. Tartalmaz: remekszép színdísz játéktárral, 11 ártárgyat, és pedig 2 gőzhajót, 2 mozdonyt, 2 postakocsit és koczkát. Teljes játszma utastással kor. 1.90.

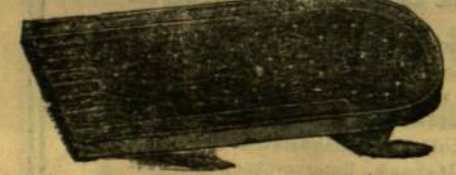
2848. szám. **Domino** fából vagy eszontól árá 1.70 k, vagy 2.80 k.

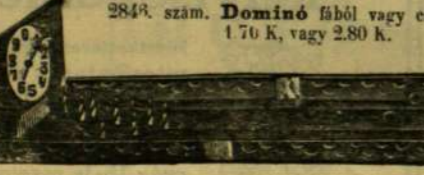
2842. sz. **Játékgyűjtemény,** a következő játékműből áll: Lóverseny, dáma, malom, halina, dominó játék, koczkasereg, korzka. Minden játszmaához magyarázat mellékelve. Minden teljes csak kor. 1.50, nagyobb kor. 2.50.

1047. sz. **Utazás a léghajón.** Új, modern társasjáték, melyben 6 személy is részt vehet. Tartalmaz finom kivitelű színdísz nagy játéktárral, 6 léghajót önből, különböző színűnek és koczkát. Komplet, használati utastással csak kor. 2.50.

2849. sz. **Tivoli** játék tejesz szerint több személy rész vehet, nagyon érdekes és mulatságos, teljes használati utastással csak kor. 1.90.

2833. sz. **Tekepálya** összehajtható, 90 cm. hosszú rugóval és ellenőrző órával ellátva, nagyon mulatságos játék, használati utastással csak kor. 3.

2802. sz. **Büvész-készülék-doboz** meglepő és vidám büvészmutatóanyagokhoz való anyaggal, könyv- és használati utastással csak kor. 1.90.

Egyedül kapható **Kertész Henrik** újdonságok áruházában **Bécs, I., Wollzeile 34. U.**

Dunai és tengeri halakat,

Budapest, V., Deák Ferenc-tér, Halcsarnok. Telefon 91-85. Vidéki megrendelések pontosan eszközölköznek.

Állatbarátoknak ajánlunk

minden fajta fájebot a legnagyobb örömet adó és legkisebb törpéig, úgy nyersen, mint idomítva, nemkülönben hosszúszerű angora macskákat, továbbá mindennemű házi állatot és faházomfít, madárakat és felszereléseket, állattenyésztési eszközöket, tápszereket. Al-latok idomításra, gondozásra, nevelésre, gyógykezelesre elfogadotnak, vételüket és cseréket kötünk. Árjegyzék bérmentve küld **DIANA-TELEP** vezetősége posta Tar, Heves-megye.

CALDERONI és TÁRSA BUDAPEST.

Női színházi látesővek fogantyúval. Színházi látesővek alumíniumból. Prizmás látesővek, Zeiss, Busch, Goerz és az összes többi gyártmányok eredeti áron. Aneroid légsúlymérők. Hőmérők. Szemüvegek és arcesztétek arany, double ezüst, teknős és nikkelfogalattal. Lorgnatték arany, ezüst, double, gyöngyház és teknős fogalattal. Fényképezési készülékek és kellékek raktára. Kodak eredeti gyári áron, stb. Váci-u. 50.

Feketére fest * Hófehérre tisztít

hetenként sok 100 rubát. naponta átlag 20.000 gallerét. körülöt.

Ruhák vegyileg tisztíttatnak **HALTENBERGER** ruhafestőgyárában KASSA. — Alapítási év: 1810.

Rozsnyay vasas china bora.

Igen hatásos vérszegénység, sápkor, neurasthenia esteiben. Egy 1/2 literes üveg ára 3.50 kor.

A Rozsnyay-féle vasas china bor

egyike a legerősebb és leg hatásosabb gyógyboroknak. A külföldi készítményeket feltömnis. Vérszegényeknek különösen ajánlható 12475

Kapható: minden gyógyszerárban.

Továbbá a készítőnél: Rozsnyay Mátyás gyógyszerárban Aradon, Szabadság-tér.

„Iró angyal” gramofon

gépek és lemezek.

SCHMID NŐVÉREK-nél Budapest, IV., Kigyló-tér 1. sz. (Király bérpalota.)

Választó küldemények, kedvező lemezszere fivétel. Ár- és lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ridikul Divatos női kizításkák

a legnagyobb vá-lasztékban kapható kizárólag jobb minőségben :: :: ::

Papek József bórúndis és finom borára készítőnél Budapest, VIII., Rákóczi-út 15. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

LOHR MÁRIA

Csipeke-vegyészeti tisztító és festészeti intézete. Gyár: VIII., Baross-utca 85. Fióküzletek: IV., Eskü-út 6. VI., Andrássy-út 16. VIII., József-kört 2. IX., Calvin-tér 9. V., Harmad-csüd-utca 3. VI., Teréz-kört 39.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zalogkölcson R.-T. Irodái VI., Andrássy-út 5. (saját házában).

**Ha lúdtalpa van!
fáj a lába!**

KÉRJE a szakorvosok által ajánlt szabad. Lauder-lúdtalpi prospektusát. — Egyedül készítő

SZEKELY ÉS TÁRSA
ortopéd cipő-készítő
Budapest, Muzeum-körút 9.

Képes árjegyzék mindennemű cipőről ingyen.

ALAPITVA 1865.

**HECKENAST
GUSZTÁV**
ZONGORATERMEI

Bpest, csakis Gizella-lér 2.

IBACH-ZONGORÁK
Egyedül képviselője

Telefon 169.

IBACH-zongorát játszanak és ajánlanak:
Backhaus, Dohnányi, Pugnó, Alice Ripper, Sauer, Stefániai stb.

OLCSÓ CSEH ÁGYTOLL!

5 kiló: új fosztott 9.60 K, jobb 12 K, fehér pelyhűpupa fosztott 18 K, 24 K, hófehér pelyhűpupa fosztott 30 K, 36 K. Szállítás portómentes, utánvéttel. A kicsérzés és visszavétel portómentes ellenében megengedjük.

BENEDIKT SACHSEL, Lobos 60.
Post Pilsen, Böhmen.

Nincs kopaszág. Nincs hajhullás. Nincs korpaképződés.

Ella haj- és szakállnövesztő pomádén rövid használat után. Szigorúan megbízható. Hatasza megőrzi a hajszálakat, urak és hölgyek hajukat, szakállukat és szemöldöküket ápolásra és növesztésre. csakis Ella pomádét használjanak. Arattalmanságát szavatolja. A korai megöszléstől megőrzi a hajnak gyönyörű fényt és teljességét. Számtalan elismerő írt minden világrészről. **Előzetes levelezés: Páris 1909 diszkovellől, aranyéremmel és díszkeresettel.**

Kapható: **Mitzky Kamilla** uránál, **Marburg a/D. Grefe-strasse 2/d.** Budapesten: **Török J.-nél** Király-utca és **Kartschmaroff A.** drogeriájában **Rákóczi-ut. 30.** Széküldés csakis utánvéttel, vagy az összeg előzetes befizetése ellenében; árak: 1 tégely 2 kor. és 3 kor. 50 fill., 3 tégely 3 kor. és 8 kor. 50 fill.

Téli fürdőkúra.

A Budai Szt.-Lukácsfürdő

Nagy-szállodájában és Thermal-szállodájában lakás teljes állással naponként 10 koronától feljebb. Minden szobától fűtött folyosók vezetnek az iszapfürdőkhöz. Természetes forró-melek kén források, iszapborogatások.

Prospektus küld a Szt.-Lukácsfürdő Készítőintézet. Budapest, Budán.

BÓRSZÉKIPAR
Kendi Antal Bpest, IV. Károly-u. 2.

Angol bőrbutor
készítése, festése és renoválása saját műhelyemben.

Ebédlő-székek, iroda-fotelok valódi bőrrel.

Ülőbutor állványok kárpitozása.

Székátalkítások.

Magyar Királyi Államvasutak.
331,888/909 számhoz.

A karácsonyi ünnepek alkalmából közlekedő külön személyszállítóvonatok.

A karácsonyi ünnepek alkalmából várható erős személyforgalom akadálytalan és rendes lebonyolítása, valamint az utazóközönség kényelme érdekében a rendes személyszállító vonatokon kívül az alább felsorolt vonalakon külön gyors-, vegyes- és személyszállító tehervonatok fognak közlekedni.

Budapest nyugati p.-udvarról Marcheggig illetve Wienig.

Folyó évi december hó 23-án Budapest nyugati pályaudvarról este 10 óra 10 perccel külön személyvonat indul I., II. és III. oszt. kocsikkal Wienbe. Erkezés Wienbe 24-én reggel 6 óra 30 perccel. December hó 24-ikén külön gyorsvonat közlekedik I. és II. oszt. kocsikkal. Indul Budapest nyugati pályaudvarról 2 óra 40 perccel érkezik Wienbe este 7 óra 5 perccel.

Budapest ny. p. u. es Nagymaros között folyó évi december hó 23., 24., 25., 26., 27., 28., 31-ikén és 1910. évi január hó 1. és 2-ikén külön személyvonat közlekedik I., II. és III. oszt. kocsikkal. Budapest ny. p. u.-ról indul délelőtt 8 óra 45 perccel, Nagymarosra érkezik délelőtt 10 óra 25 perccel, visszafelé Nagymarosról indul délután 4 óra 17 perccel, Budapest ny. p. u.-ra érkezik délután 5 óra 45 perccel.

Pozsonytól Párkány-Nánáig f. évi december hó 23., 24., és 28-án külön személyszállító tehervonat közlekedik I., II. és III. osztályú kocsikkal. Pozsonyból indul éjjel 1 óra 13 perccel, Párkány-Nánára érkezik reggel 4 óra 39 perccel, a hol az onnan 4 óra 53 perccel Budapestre induló személyszállító tehervonathoz csatlakozik.

Budapest ny. p. u.-ról Zsolnáig folyó évi december hó 18., 19. és 23-ról 24-ikére hajló éjjelen I., II. és III. osztályú kocsikkal külön személyvonat közlekedik. Budapest ny. p. u.-ról indul este 9 óra 30 perccel, Zsolnára érkezik reggel 7 óra 26 perccel.

Pozsonytól Zsolnáig f. évi december hó 18-ról 19-re és 23-ról 24-ikére hajló éjjelen I., II. és III. osztályú kocsikkal külön személyvonat közlekedik. Pozsonyból indul éjjel 10 óra 18 perccel, Zsolnára érkezik éjjel 3 óra 44 perccel.

Lipótvárosi Lipótvárosi folyó évi december hó 23., 24., 26., 27., 28-án és 1910. évi január hó 1. és 2-án külön személyvonat közlekedik I., II. és III. osztályú kocsikkal. Lipótvárról indul délelőtt 11 óra 7 perccel, Pozsonyba érkezik délután 12 óra 50 perccel.

Budapest ny. p. u. és Czegléd, illetve Szolnok között a Budapestről Kolozsvár-Máramaros-szigetre induló reggeli, valamint a Budapestre este érkező gyorsvonat az aradi résztől elklónítva fog I. és II. osztályú kocsikkal közlekedni. E gyorsvonat folyó évi december hó 23., 24. és 27-ikén Budapest ny. p. u.-ról reggel 7 óra 10 perccel indul és Szolnokra délelőtt 9 óra 21 perccel érkezik, a honnan délelőtt 9 óra 35 perccel közvetlenül Debreczen, Máramaros-sziget, Nagyvárád és Kolozsvár felé a rendes gyorsvonat menetrendjében tovább indul.

Ugyanezen irányból a külön gyorsvonat Szolnokról december hó 23., 24., 26. és 27-ikén este 7 óra 50 perccel indul és Budapest ny. p. u.-ra éjjel 10 óra 10 perccel érkezik.

Azonkívül Budapest ny. p. u. és Czegléd között folyó évi december hó 24., 25., 26. és 28-án I., II. és III. osztályú kocsikkal külön személyvonat közlekedik. Budapest ny. p. u.-ról indul délelőtt 11 óra 55 perccel, Czeglédre érkezik délután 2 óra 11 perccel, visszafelé Czeglédről indul délután 4 óra 55 perccel, Budapest ny. p. u.-ra érkezik este 7 óra 30 perccel.

Budapest k. p. u.-ról Szabadkára folyó évi december hó 22-ről 23-ra, 23-ról 24-re és 1910. évi január hó 2-ről 3-ára hajló éjjelen I., II. és III. osztályú kocsikkal külön személyvonat közlekedik. Budapest keleti pályaudvarról indul este 9 óra 50 perccel, Szabadkára érkezik éjjel 3 óra 30 perccel.

Ujvidékről Budapestig folyó évi december hó 23., 24., 26., 27-én és 1910. évi január hó 2. és 3-án I., II. és III. osztályú kocsikkal külön személyvonat közlekedik. Ujvidékről indul délelőtt 10 óra 5 perccel, Budapest keleti pályaudvarra érkezik este 6 óra 20 perccel.

Budapest keleti p. u.-ról Szolnokig folyó évi december hó 23-án I., II. és III. osztályú kocsikkal külön személyvonat közlekedik. Az első külön vonat indul Budapest keleti p. u.-ról este 6 óra 15 perccel, Szolnokra érkezik este 9 óra 30 perccel, a második külön személyvonat Budapest k. p. u.-ról indul este 7 óra 45 perccel, Szolnokra érkezik éjjel 10 óra 41 perccel.

Budapest keleti p. u.-ról Aradig f. évi december hó 22-ről 23-ra és 23-ról 24-re hajló éjjelen I., II. és III. osztályú kocsikkal külön személyvonat közlekedik. Budapest keleti pályaudvarról indul este 9 órakor, Aradra érkezik reggel 4 óra 51 perccel.

Sárbovárdtól Budapest keleti pályaudvarig folyó évi december hó 23., 24., 27., 28. és 1910. évi január hó 1. és 2-án I., II. és III. osztályú kocsikkal külön személyvonat közlekedik.

Sárbovárdról indul délután 5 óra 10 perccel, Budapest k. p. u.-ra érkezik este 8 óra 25 perccel.

A Losoncztól Zólyomig és a Feledtől Füleky csütörtöki napokon, személyszállítással közlekedő tehervonat december hó 24-én is személyszállítással fog közlekedni.

E vonal Losoncztól indul délután 12 óra 55 perccel, Zólyomra érkezik 3 óra 54 perccel. Feledtől indul éjjel 3 óra 4 perccel, Fülekre érkezik reggel 4 óra 40 perccel.

Magyar Királyi Államvasutak
téli menetrendje.

Délelőtt Délután
A vonatok indulása Budapest nyugati p. u.-ról.
Érvényes 1909 október hó 1-től.

vonat-szám	óra	perc	hová	vonat-szám	óra	perc	hová
102	1:00	kel.ost.	Wien, Paris, Ostende, London	714	12:05	sv.	Szeged, Szolnok
148	5:35	sv.	Rákospala-Újpest	4106	12:10	•	Esztergom
122	5:45	•	Párkány-Nána	169	12:15	•	Rákospala-Újpest
718	5:50	•	Szeged, Szolnok	198	12:25	•	Nagymaros
152	6:00	•	Göd	114	12:45	•	Wien
4102	6:10	•	Esztergom	162	1:10	•	Dunakeszi-Alag
6502	6:35	•	Lajosmizse	4114	1:50	•	Piliscsaba
150	6:45	•	Rákospala-Újpest	504	2:00	gyv.	Szolnok, Kolozsvár, Brassó
612	6:55	gyv.	Nagyvárad, Arad, Brassó, Nagybánya	180	2:10	sv.	Szatmár-Németi
104	7:05	•	Zsolna, Berlin	164	2:15	•	Párkány-Nána
154	8:00	sv.	Dunakeszi-Alag	4108	2:30	•	Rákospala-Újpest
712	8:30	•	Karlsruhe, Bázis	106	2:30	gyv.	Wien, Paris
4104	9:05	•	Esztergom	180	2:35	sv.	Galánta
116	9:20	•	Wien, Berlin	704	2:40	gyv.	Bukarest, Bázis
156	9:35	•	Rákospala-Újpest	728	2:45	sv.	Szeged, Arad
708	9:40	gyv.	Orsova, Bázis	6504	2:50	•	Lajosmizse, Kecskemét
6508	11:15	sv.	Lajosmizse, Kecskemét	106	4:10	•	Rákospala-Újpest
158	11:25	•	Rákospala-Újpest	130	4:20	•	Nagymaros
				716	4:30	•	Szeged
				108	5:15	gyv.	Wien
				168	5:55	sv.	Rákospala-Újpest
				134	6:05	•	Nagymaros
				124	6:25	•	Párkány-Nána
				734	6:30	•	Czegléd
				4110	6:40	•	Esztergom
				1406	6:50	gyv.	Berlin, Pozsony
				736	6:55	sv.	Czegléd, Szolnok
				170	7:15	•	Dunakeszi-Alag
				738	7:25	•	Czegléd
				6506	7:40	•	Lajosmizse
				710	8:05	•	Bukarest, Bázis
				132	8:15	•	Wien
				4112	8:30	•	Esztergom
				172	8:45	•	Dunakeszi-Alag
				502	9:10	gyv.	Nagyvárad, Kolozsvár
				1408	9:20	sv.	Bukarest, Szatmár
				118	10:30	•	Wien, Paris
				706	10:35	•	Szeged, Bázis, Békéscsaba
				780	10:35	•	Kikantatóhelyezés
				1410	11:10	•	Nagymaros
				902	11:20	kel.ost.	Konstantinápoly
				702	11:30	exp.	Bukarest, Konstantinápoly

A vonatok indulása Buda-Császfürdőnél

4003	6:00	sv.	Esztergom	4006	12:05	sv.	Esztergom
4004	6:54	•	Esztergom	4014	12:51	•	Piliscsaba
				4008	2:11	•	Esztergom
				4010	6:38	•	Esztergom
				4012	8:22	•	Esztergom

Magyar Királyi Államvasutak
téli menetrendje.

Délelőtt Délután
A vonatok érkezése Budapest nyugati p. u.-ra.
Érvényes 1909 október hó 1-től.

vonat-szám	óra	perc	honnan	vonat-szám	óra	perc	honnan
701	12:50	kel.ost.	Konstantinápoly	157	12:05	sv.	Rákospala-Újpest
145	6:26	sv.	Bukarest	159	12:16	•	Rákospala-Újpest
723	6:30	•	Czegléd	133	1:20	•	Nagymaros
728	6:45	•	Czegléd	703	1:25	gyv.	Bukarest, Bázis
4101	6:55	•	Esztergom	103	1:40	•	Nagyvárad, Arad
139	8:00	•	Nagymaros	103	1:40	•	Kolozsvár, Tóváros
6503	6:10	•	Lajosmizse	503	1:50	•	Szatmár-Németi, Szolnok
147	6:15	•	Rákospala-Újpest	4107	2:05	sv.	Esztergom
721	6:20	•	Szolnok, Czegléd	161	2:25	•	Dunakeszi-Alag
1407	6:35	•	Berlin, Zsolna	163	3:00	•	Rákospala-Újpest
817	7:05	sv.	Párkány-Nána	6307	3:20	•	Kecskemét
709	7:15	sv.	Bukarest, Bázis	713	4:00	•	Lajosmizse
727	7:25	•	Czegléd	127	4:10	•	Nagymaros
501	7:30	gyv.	Bukarest, Kolozsvár, Máramaros-sziget	109	5:00	sv.	Esztergom
149	7:35	sv.	Rákospala-Újpest	215	5:30	sv.	Rákospala-Újpest
117	7:40	•	Paris, Wien	165	5:38	•	Wien, Berlin
4103	7:45	•	Esztergom	115	6:55	•	Orsova, Bázis
6501	7:50	•	Kecskemét, Lajosmizse	167	7:00	sv.	Rákospala-Újpest
151	7:55	•	Göd	105	7:10	gyv.	Wien
131	8:10	•	Párkány-Nána	711	7:40	•	Nagyvárad, Bázis
719	8:25	•	Kikantatóhelyezés	4113	8:10	•	Piliscsaba
153	9:10	•	Dunakeszi-Alag	137	8:20	•	Nagymaros
705	9:20	gyv.	Szeged	169	8:35	•	Dunakeszi-Alag
1403	9:30	•	Berlin, Zsolna, Pozsony	122	8:50	•	Párkány-Nána
4105	9:55	sv.	Esztergom	411	9:25	gyv.	Wien
155	10:20	•	Rákospala-Újpest	185	9:45	•	Esztergom
715	10:40	•	Szeged	6303	9:55	•	Kecskemét
119	11:00	•	Galánta	1405	9:45	gyv.	Berlin, Zsolna
				171	10:05	sv.	Dunakeszi-Alag
				189	10:25	•	Wien
				113	10:35	•	Szeged, Szolnok
				717	10:50	•	Konstantinápoly
				901	10:55	kel.ost.	Konstantinápoly
				101	11:05	exp.	London, Ostende, Paris, Wien

A vonatok érkezése Buda-Császfürdőbe.

4001	5:58	sv.	Esztergom	4007	9:10	sv.	Esztergom
4003	7:48	•	Esztergom	4009	5:30	•	Esztergom
4005	10:04	•	Esztergom	4013	8:21	•	Piliscsaba
				4011	9:31	•	Esztergom

Ne tévessze el, hogy a czim fontos!

Mert Mert

CSANGÓ
bőr- és bőrdíszmü-készítő
kizárólag csak
Bpest, Muzeum-körút 3. sz. a. van.

- Készítményei, u. m. ridikül, kékításkák,
 - pénz, szivar stb. finom bőráru, mind
 - xxx valódi bőrből vannak. xxx
- Legalkalmasabb ajándék karácsonyra és újévre.

Fogorvosi- és fogtechnikai műterem
Budapest, IV., Károly-körút 26., I. emelet

FOGAK és teljes fogsorok szájpádlás nélkül.

Aranyfogkoronák, aranyhidak és mindennemű kancsó fogazatok, melyeket a szájból kivenni nem kell. A gyökereket eltávolításra alkalmas. Tartós porcelán- és arany-18-ésmékek. Foghúzás teljes érzéstelenséggel, 10 év jótállással. Vidékiek 1 nap alatti kielégítettség, megvárhatják. — Mérések árak.

Dr. EDELMANN JÓZSEF és MÁRFÁI
néhai dr. Neufeld D. fogorvos volt techn. assistense. (Léft.)

BLUZOK princesse **RUHÁK**
costum és pongyolák
FALUDI LÁSZLO Bpest, VI., Andrássy-út 48. Dívatlap ingyen!!

WESZELY ISTVÁN
Budapest, IV., Váci-utca 9.

Les, 'Alexander', 'Mars', 'Hercules' stb. korcsolyák.
Rohonczy „Columbus”-korcsolya főraktára.

Jég Hockey, Rodol, Flexible-Flyer, Bobleigh, Tobogás, Skeleton. — Hó- és jég sport-aszkák, keztyűk, Sweaterok, hőcipők stb. legújabb minőségben. :: :: Arjegyzék bérmentve küldetik.

Hirdetések felvételnek Blockner I. hirdetőirodájában, Budapest, Sütő-u. 6.

Kérjen mindenütt Attila - cipőt!

Gyermekek számára nagyon érdekes! Valódi amerikai vasutak!!
Laterna magica és vasuti alkatrészek!!

1231. sz. Pályaudvar-átjáróval, nagyfontosságú kivilágítható, 30 cm. hosszú, 14 cm. széles, 22 cm. magas, csak K 3-90.

1235. sz. Vasuti órák kiváló minőségű, 10 cm. hosszú, 17 cm. széles, 14 cm. magas, csak kor. 1-90.

1206. sz. Amerikai vasut vágányokkal és legújabb szabályozó szerkezettel jótállat, egyenletesen haladó a kezdetől a rugó lejártáig. Kis költségű. Egy vasuti szabályozó szerkezettel tartalmaz: mozdonyt, pótkocsit, 1 wagozt, 6 kanyarulatot, 4 egyenes vágányt és 1 keresztelést. Csak kor. 5-80. Minden kocsi külön 80 fill.-be kerül. A mozdony hossza 14 cm., a kocsik hossza 15 cm.

1208. sz. Amerikai vasut vágányokkal és legújabb szabályozó szerkezettel. Egyenlő haladási jótáll

Karácsonyi ajándécul legalkalmasabb ifjusági iratok.

BENEDEK ELEK VIRÁGOS KERT

Versek, történetek 6—12 éves gyermekeknek

Mühlbeck Károly rajzaival.

Ára díszes kötésben 5 korona.

Tréfás és komoly versek, elbeszélések gyűjteménye, szép képekkel, melyek közt sok a színes kép. Egyaránt alkalmas könyv arra, hogy a szülők felolvassák vagy elmondják apró gyermekeiknek, a kik még nem tudnak elég jól olvasni vagy hogy maguk olvassák azok, a kiknek az olvasás már nem okoz nehézséget.

Tuskó Matyi kalandjai szárazon és vizen

Collodi «Pinocchio»-ja után

a magyar ifjuság számára átdolgozta

Radó Antal.

Ára 6 korona.

Ugyan megszenvedett Cíkória János, az öreg esztorgályos azért, hogy bábszínházba való bábot akart faragni egy fatuskóból. A báb meglevénedik, Tuskó Matyi lesz belőle, csináltan, rozsz kölyök, a ki haszontalankodásával tömérdek bajt okoz nevelőapjának is, magának is. Mese, mégis sok igazság van benne, mert azok a csintalanságok, melyeket Matyi elkövet, ezer meg ezer gyermekben meggyógyulnak s mindegyik megszenved értük, ha nem is olyan keservesen, mint Tuskó Matyi. Neki persze keservesek ezek a kalandok, de a ki olvassa őket, nagyon jókat tanul rajtuk, a végén pedig Matyi is jól jár, mert megjavulása jutalmául rendes, helyes gyermek lesz belőle s boldogan él tovább.

A CSÁSZÁROK SIRJAI

Az ifjuság számára írta

Rákosi Viktor

Linek Lajos rajzaival. Ára kötet 4 kor., 80 fill.

Az orosz-japán háború mandzsú-országi színhelyére vezet ez a szép könyv. Bárdi, a magyar újság-tudósító a főhőse, elindul, hogy megakadályozza azt a merényletet, melyet a vakbuzgó japán Szikka-társaság tagjai terveznek a mukdeni császár-sírok ellen, hogy ezzel föllátsák a kínai népet az európaiak ellen. Útjában a Szikka-társaság kezébe kerül, majd a rabló tunguzok foglya lesz, minden igazító kalandról megmenekül a saját leleményessége és lélekjelenléte által s Macsumaja japán hadnagy segítségével éppen az nap jut el a japán táborba, mikor Port-Arthur bevételét ünneplik. Igazító, sokszor mulatságos kalandok sorozata ez a könyv, nem lehet a legelőkelőbb érdeklődés nélkül olvasni.

A PÁL-UTCZAI FIÚK

Regény kis diákok számára

Irtja Molnár Ferencz

Ára kötet 6 korona.

A pesti diák élete van ebben a könyvben megírva, a maga meghatározott humoros jeleneteivel, az iskolai élet hí képeivel, a diákok sajátosságos játékaival, egymásközi harczaival. Pompás ajakok — mindegyik egy-egy eleven, igazsággal rajzolt figura — szerepelnek benne s meglevénedik a színhely: a gimnázium, a Múzeum-kert, a Pál-utcai grand (beépítetlen üres telek), a botanikus kert. A fővárosi gyermekek azért érdeklődnek ez a könyv, mert a saját életét találja meg benne, a vidéki pedig azért, mert magához hasonló diákokról olvas, a kiknek élete mégis egész más, mint az övé. Hogy mekkora tetszésben részesül a Pál-utcai fiúk története, mutatja az, hogy éppen most fordítják németre.

Kaphatók: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, VI., Andrásy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Ezeregy éjszaka regéi

A magyar ifjuság számára átdolgozta

Radó Antal

Harmadik kiadás. Ára színnyomatos kötésben 3 kor., 60 fill.

Seherazáde, a szép perzsa leány az életét mentette meg azzal, hogy ezeregy éjszakán át mesélt napról-napra új mesét férjének, a vérengző szultánnak. De együttal a legszebb olvasmányok egyikét is adta az emberiségnek, mert az ő meséiben benne van Kelet minden színes, tarka búbájja, a költői képzelet játsszi gazdagsága. Az emberiség mesekincsének ez a könyv egyik legszebb drágagyöngye. Radó Antal kitünő átdolgozásában — mint az is bizonyítja, hogy rövid idő alatt harmadik kiadásban jelent meg — a legkedveltebb ifjusági könyvek egyike.

Legszebb magyar mesék

Az ifjuságnak és népnek meséli

Móka bácsi

(Halász Ignác).

Négy sorozat, négy kötetben. Egy-egy kötet ára díszes bekötésben 6 korona.

Halász Ignác, azóta elhunyt kiváló nyelv-tudósunk, eredetileg tudományos czélokhoz foglalkozott a magyar nép meséivel, de aztán annyira belemeledett s annyira megszerette a mesét, hogy maga is elkezdett mesélni. Így keletkezett ez a négy szép kötetből álló magyar mesegyűjtemény, a melyről el lehet mondani, hogy a legszebb magyar népmesék mind benne vannak és pedig olyan kedvesen megírva, hogy az ember szinte hallja is az irónak meleg, barátságos hangját. Összesen száznegyven mese van a négy kötetben; valóságos kis mese-könyvtár. És nincs közt egyetlen egy sem, a mely ne volna szép, mulattató, magyáros. Úgy vannak ezek a mesék megírva, hogy akár maguk olvassák azok a gyermekek, a kik már tudnak olvasni, akár felolvassák vagy elmondják szülők, testvérek az egészen kicsikéknek, egyforma élvezetük van benne. Még a felnőttek is érdeklődéssel olvashatják, mert a jó könyv, ha az ifjuságnak van is írva, mindenki szívéhez szól.

ANDERSEN MESÉI

Mikes Lajos fordításában.

Ára kötet 3 K.

Andersen, a világhírű dán író, a gyermekek legnagyobb jóltevői közé tartozott Meséivel, melyek a világ minden művelt népének elterjedtek, millió meg millió gyermeknek szertett tiszta, nemes örömet, millió meg millió gyermek szívére, értelmére fejlesztette játszi, bájos képzeletével, érzésének gyöngédségével. Állg van gyermek, a ki ne volna neki hála a lelkéért, a felnőttek pedig úgy emlékeznek vissza arra az idejükre, melyet Andersen meséinek olvasásával töltöttek, mint gyermekkoruk legjobban és legszebben előhítt óráira. A leg-egyszerűbb dologról a legszebb történetet tudja Andersen elmondani, egy palack, egy ólomkatoná, egy galér; egy ezüst huszas elég alkalmat ad neki arra, hogy meséljen róla, egyszerű mesét, de olyan meghatározó, hogy az ember szinte érzi, mint tisztul meg a szíve olvasása közben.

A „JO PAJTÁS” cikkeit a legjobb írók írják. Mikszáth Kálmán gyakran ír bele elbeszélést, Sebők Zsigmond benne folytatja maczkó-történetét Dármeg Dömötör ezimen, Benedek Elek regényt és szép meséket ír. Molnár Ferencz mulatságos apró szindarabokat, történeteket, Szöllösi Zsigmond és Möriz Zsigmond meséket, elbeszéléseket. Schöpfung Aladár tanulságos elbeszéléseket. Költőink közül Lévy József, Endrői Sándor, Kozma Andor, Ábrányi Emil, Lampérth Géza, stb. írnak a „JO PAJTÁS”-ba gyermekverseket.

A „JO PAJTÁS” szerkesztői üzenetei kedvesek minden gyermeknek, igazi benső szeretetteljes viszony fejlődik ki általuk a lap és olvasói közt.

A „JO PAJTÁS” rejtvényeinek megfejtői között értékes könyvjuttalmakat sorsol ki.

Karácsonyra gazdag tartalmú és díszes kiállítású ajándékkal lepi meg olvasóit. Ez a

„A JO PAJTÁS ALMANACHJA”

egy terjedelmes kötet könyv, legjobb ifjusági írónk meséiből, elbeszéléseiből, egyéb közleményeiből összeállítva, szép képekkel. Azonkívül kedves kis tárcanaptárt az 1910. évre kap minden előfizető.

A „JO PAJTÁS ALMANACHJA”-t és a tárcanaptárt ingyen kapja minden előfizető; azok is, a kik új évtől kezdve lépnek az előfizetők sorába. Előfizetők gyűjtői értékes kedvezményekben részesülnek.

Előfizetéseket elfogad és mutatványzómat ingyen küld:

a JO PAJTÁS KIADÓHIVATALA:

Franklin-Társulat, Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

s a fiók-kiadóhivatal:

Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) R. T.

Budapest, VI., Andrásy-út 21.

BENEDEK ELEK

KIS KÖNYVTÁRA

A legnevezetesebb magyar ifjusági kiadvány, a mely rendkívül olcsó áron, csinos kiállításban kiváló írótól származó gondosan megválogatott olvasmányokat ad az ifjuságnak a szépirodalom, a honismeret, a tudomány népszerűsítése köréből. Most már 122 száma jelent meg, úgy hogy az egész gyűjtemény valóban egész kis könyvtár, egyes számai között pedig minden gyermek; akár mily korú s akár mily társadalmi körből való családtól származik, talál magának való könyveket. A ki a szép népmesét szereti, a ki érdekes elbeszélést akar olvasni a mai életből vagy a történelemből, a ki a természet iránt érdeklődik, a ki a magyar föld és népélet egy-egy nevezetesebb érdekességéről akar olvasni, a ki verseket keres, — mind megtalálja Benedek Elek kis könyvtárában a kedve szerint való olvasnivalót. Minden füzet a legnagyobb gondtal, az ifjuság izlésének, felfogásának, értelmi képességének figyelembe tartásával s kifogástalan magyar nyelven van írva. A nyelv tisztaságára, magyarságára és szépségére különös gondot fordítanak a szerzők és a vállalat szerkesztője egyaránt. A kötetek nagyobb részét szép képek is díszítik. Olcsó ára lehetővé teszi, hogy bármely szülő megszerezhesse az egyes köteleket gyermekei számára.

Egy-egy szám ára kötet 60 fillér.

A legújabbban megjelent füzetek a következők:

96. Garádý. Régi dicsőségünk.
97. Gaal. Az erdőben.
98. Jakab. Erdélyi szász népmesék.
99. Benedek. A székesly lakodalom.
100. — Egy budapesti fiu naplójából.
- 101-102. Lengyel M. Kurucz énekek.
103. Londez E. A könyv.
104. Szivos B. Debreczen és a Hortobágy.
- 105-106. Ávor P.—Benedek M. Idegen költők.
- 107-108. Lengyel M. Tanító mesék.
109. Möriz Zs. Erdő-mező világa.
110. Pásztor J. Elbeszélések.
111. Ósz J. Maroszekei székely népmesék.
112. Havas. A beszélő csipke.
113. Möriz. Sasfia meg a sasfiókja.
114. Sárányi. Régmúlt idők.
- 115-116. Lampérth. Rákóczi lobogója.
- 117-118. Krúdy Gy. Utazás a Tiszán.
- 119-120. Kolambán L. Utazás a Vág völgyén.
- 121-122. Dánielné Lengyel L. Az új élet.

A Franklin-Társulat legújabb kiadványai.

MAGYAR KÖNYVTÁR

Szerkesztő Radó Antal.

Egy-egy szám ára 30 fillér. **565** szám Minden füzet külön is kapható.

Legújabbban megjelent füzetek:

549. Bíró Lajos. Elbeszélések. 30 fillér.	550-551. Berneker Erich. Tolstoj élete. Fordította Benedek Marcell. Kettős füzet. 60 fillér.
552. Wilde Oszkár: A readingi fegyház balladája. Fordította Radó Antal. 30 fillér.	553. Turgenyev: A diadalmas szerelem dala. — Jergunov hadnagy története. Fordította Ambrozovics Desző. 30 fillér.
554-555. Reichenhaller Petheó Jenő: A fényképezés vezérfonala. Kettős füzet. 60 fillér.	556. Kenedi Géza: Kriminális történetek. 30 fillér.
557. Stein Aurél: Középkézsi utam. Angolból fordította Halász Gyula. 30 fillér.	558-559. Cornelius Tacitus évkönyveiből. Fordította dr. Ozorai Lajos. Kettős füzet. 60 fillér.
560-561. Heyermans: Remény. Halászdrama 4 felvonásban. Ford. Hepesi Sándor. Kettős füzet. 60 fillér.	562. Ambrus Zoltán: Téli sport és egyéb elbeszélések. 30 fillér.
563-564. Wilde Oszkár: A páduai hercegnő. Tragedia, fordította Kosztolányi Desző. 60 fillér.	565. Aran János: Irói arcképek. (Gyöngyösi István és Orzy Lőrincz). 30 fillér.

GOETHE: TORQUATO TASSO.

Színmet öt felvonásban.

Fordította

CSENGERI JÁNOS.

Ára 2 korona.

OLÁH GÁBOR: KORUNK HŐSE.

Verses regény.

Ára 3 korona.

A tételes nemzetközi jog rendszere.

Irtja:

CSARADA JÁNOS

ny. rendes tanár

a budapesti kir. tudom. egyetem.

Második kiadás.

Az első kiadás hiányainak pótlásával teljesen újabb kiadásra került a kötet. A szerző az alkotásokról, amelyek szemünk előtt lettek a mai élet fontos tényezői, amelyeket napról-napra látunk, használunk, előnyeiket élvezük, de lényegüket mi látnak nem, vagy csak hiányosan értjük. Ezt a megértést adja meg ez a könyv: tájékoztat a fegyvertudomány újabb vívmányairól, a léghajóról és repülőgépről, a Marconi-távíróról, a színes fényképezésről, az automobilról, szóval mindenről, ami a közlekedés, a kénevelés a technikai tudományok kutatás terén az utóbbi egy-két évtized alatt történt. Ez a könyv a maga nemében irodalmunkban egyedül áll.

Ára 12 korona 80 fillér.

Sebők Zsigmond

Bajcsányi de Eadem

és egyéb elbeszélések

Tizenegy novella, Sebők Zsigmond előkelő írói művészetének legújabb termése. A pusztán régi magyar világ s az elpusztult nyomában fejlődő új világ jellemző képei, érdekes, vonzó történetek keretében, meleg humorral, közvetlenséggel, művészi stílusban elbeszélve.

Ára 4 korona.

Kaphatók: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, VI., Andrásy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

UDVARI ÉLET A FRANCIA KIRÁLYOK ALATT

Irtja a «Hires asszonyok» és «Hires szerelmesek» szerzője.

Számos képei.

Ára színes habos selyemkötésben aranszegélylyel 12 korona.

A MAGYAR SZÍNHÁZ FAUST-ELŐADÁSÁNAK SZÖVEGE!!!

FAUST

Goethe tragédiája.

Fordította DÓCZI LAJOS.

Harmadik átdolgozott kiadás. — Pompás díszkötésben, finom papírra nyomva, aranszegélylyel **Ára 9 kor.**

Ugyanez mint a «Magyar Könyvtár» egyik füzeté (480-481. sz.) is megjelent. Ára 60 fillér.

A Magyar Színházban most kerül előadásra a «Faust», Goethe magyarosított tragédiája. Működés, aki az előadás iránt érdeklődik, szerege meg Dóczy fordítását, mely a legkiválóbb magyar műfordítások egyike. :: :: ::

MOST JELENT MEG:

= Uj anthologia =
angol költőkől.

ZSOLDOS BENŐ LALLA RADHA

és egyéb műfordítások.

Régi és modern angol költők verseiből.

Gondosan és izléssel válogatott gyűjtemény az angol költészet színes, művészi fordításban.

Ára 1 korona 50 fillér.

A PÉNZ ÉS HITEL- ÜGYLETEK

gyakorlati ismertetése.

Irtja:

Dr. BALINT BÉLA

Gyakorlati tanácsadó mindenki számára, a ki a pénz és hitelügyekben nem járta, érdekeinek megóvására és művelésének eredményes végrehajtására.

Ára 2 korona 40 fillér.

A REJTELMES LHASSZA

s az 1903—1904. évi angol katonai expedíció története.

Irtja: Waddell L. Austine

Magyarra átdolgozta: Dr. Schwalm Amadé

Ára 9 korona.

Tibet a világ legelzártabb helye, európai embernek tilos határait belenni a lábát, azért vonzza annyira az utazók érdeklődését. Fővárosukat, Lhasszát — mely a buddhisták vallásában olyasforma szerepet játszik, mint a katolikusokéban Róma — legelőször az angol expedíció járta meg, melyet ez a könyv leír. Tömerdek érdekesebbnél-érdekesebb új dolog van tehát a könyvben, a mely a mint a Földrajzi társaság könyvtárának legújabb köteté jelent meg.

Kenedi Géza Szociológiai nyomozások

— Két kötet —

A művelt nagyközönség számára írt szociológiai cikkek gyűjteménye, előkelő szempontból, eredeti felfogásban beszél meg a szociológia alapkérdéseit, biztos hittellet fejteti a feminizmust, a társadalom bomlasztó erőt és fenartó energiáit. Világos okfejtésével és finom csiszoltságú stílusával megragadja minden művelt ember érdeklődését.

Ára 2 korona 40 fillér.

Ára 8 korona

Európában

miért tartják mindenütt a

DIANA-SZAPPANT

a szappanok királyának?

1. Mert a Diana-szappan minden tekintetben és minden családban megállja helyét.
2. Mert a Diana-szappan tartalmazza a legdrágább alkatrészeket: tiszta, sűrű epét, mézet és legfinomabb lanolint.
3. Mert úgy a francziák, mint az angolok által el van ismerve a Diana-szappan a legfinomabb és legbájosabb illatu toilette-szappannak.
4. Mert a Diana-szappant urak és hölgyek nemesak elsőrendű bőrápoló szappannak ismerik, hanem el van ismerve mint a legártalmatlanabb szépítő toilette-szappan.
5. Mert minden anya gyermekeit csak Diana-szappannal mosdatja és fürdeti, tudatában annak, hogy a Diana-szappan epét, mézet és lanolint tartalmaz nagy mennyiségben.
6. Mert csak a Diana-szappanról győződtek meg a hölgyek és urak, hogy az arczról lemossa az összes pattanást és a nedves, izzadt bőrből származó mitessert.
7. Mert csak a Diana-szappan óvja meg az urakat attól, hogy a carbunculus és furunculus ne képződjék egy-két lemosás által.
8. Mert a Diana-szappan és Diana-crém 8 nap alatt lemossa az összes tavaszi szeplőt az arczról és kézzől.

Tisztelt uram! Egész meséket beszélnek családomban az Ön Diana-crém és szappanja csodás hatásáról a szeplők és pattanások lemosására. Kérek én is egy Diana-crém és két Diana-szappant. Ha málan is úgy bevállik, mint a többieké, úgy nagy reklámot csinálók Önnek. A küldeményt várom aróonnal, utánvétellel.
London, 1909 január 8.
Üdvözlettel Charles Simmonds.

Tisztelt gyógyszerész ur! Kérek egy Diana-crém és egy Diana-szappant, de csak abban az esetben, ha tavaszi szeplőmet elveszthetem tőle. Barátnőmnek arca és keze tele volt nagy sárgás szeplőkkel s tőle hallottam, hogy a Diana-crém és szappantól mult el. Utánvét mellett várom a szépítőszereket.
Páris, 1909 január 22.
Teljes tisztelettel Louise Riche.

Tisztelt gyógyszerész ur! Kérek sógornőim és édes anyám részére három Diana-szappant és egy Diana fehér pudert. Alkalmilag jobb szappan és puder nem létezik a Dianánál. Legalább azt állítja, a ki használja.
Berlin, 1908 december 10.
Tisztelettel H. H.-né, mérnök neje.

A Diana-puder teljesen ártalmatlan, az arczon gyönyörűen és egyenletesen tapad, szabad szemmel teljesen láthatatlan, nagyon kellemes és gyenge illattal bír, éppen ezért nemcsak hölgyek, hanem urak is használják.

- Egy üvegtégely Diana-crém (nappali és éjjeli használatra) 1 kor. 50 f.
Egy üvegtégely Diana-crém (csak éjjeli használatra) 1 kor. 50 f.
Egy nagy darab Diana-szappan 1 kor. 50 f.
Egy nagy doboz Diana-puder szarvasbőrrel együtt (fehér, rózsás vagy sárga színben) 1 kor. 50 f.

Kapható egész Európában a gyógyszertárakban, drogériákban és parfümériákban. Aki nem tudja saját helységében beszerezni, az rendelje meg a központból:

ERÉNYI BÉLA gyógyszerész

Budapest, Károly-körút 5. sz.

(A legkisebb megrendelés is forduló postával utánvétellel eszközöltetik.)

51. SZ. 1909. (56. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

FŐMUNKATÁRS
MIKSZÁTH KÁLMÁN.

BUDAPEST, DECEMBER 19.

Szerkesztőségi iroda: IV. Reáltanoda-utca 5.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 40 fillér.

Előfizetési
jeltételek: Egész évre — 16 korona.
Félévre — 8 korona.
Negyedévre — 4 korona.

A „Világkrónika”-val
negyedévenként 80 fillérrel
több.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-
határozott viteldíj is csatolandó.

GRÓF ANDRÁSSY DÉNES KÉPTÁRA
KRASZNAHORKAVÁRALJÁN.

KORUNK szürke egyformaságában egyre ritkábban találkozunk különleges egyéniségekkel. Hozzászoktunk, hogy az azonos nevelés és társadalmi állás az embereket nivellálja, egymáshoz hasonlóvá tegye. Így mindenkor nevezetes esemény számba megy, ha oly valakivel ismerkedünk meg, ki saját énjé törvényei szerint fejlődött és az évek során

elérte azt a lelki tökéletességet, a melyet az átlagemberről hiában keresünk. Gróf Andrássy Dénes ezen ritka jelenségek közé tartozik. A nyilvánosságot sohasem szerette s ezért csak kevesen láthatták. Csupán regényes szerelmének és házasságának története terjedt el szélesebb körökbe évekkel ezelőtt. A művészvilágban pedig a táj- és állatfestők számára alapított két nagy ösztöndíja tette nevét híressé. Jellemző a nagylelkű műbarátra az alapító okirat azon kikötése, mely megkívánja

az ösztöndíjat élvező művésztől, hogy a tanulmányi időt külföldön töltsse, de egyszersmind megtiltja neki, hogy Párisba menjen. Mert rokonszenvével mindig a német, különösen pedig a müncheni művészetet tüntette ki. A müncheni festészet jeleseinél alkotásait gyűjtötte mindenütt, miközben bámulatosan biztos művészeti érzékkel tudta megválasztani a megvásárolandó műveket. Mikor azután gyűjteménye kezdett egyre nagyobb és nagyobb méretűvé válni, eszébe jutott, hogy külön épü-

GRÓF ANDRÁSSY DÉNES KRASZNAHORKAI KÉPTÁRA. — Balogh Rudolf félvétele.